

ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ประสิทธิ์ งามพิสิฐ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

338 4791
ป4กค
จ 3

ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย

๕๑ ส.ค. 2548

บทคัดย่อ
ของ
ประสิทธิ์ ่องพิสิฐ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2548

h 276686

ประสิทธิ์ องพิสิฐ (2548) ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย
ปริญญาโท วิชา การจัดการนันทนาการ กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร อารมณ นาวากาญจน์, รองศาสตราจารย์ สุจินต์ ปรีชาमारถ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการ
ท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย ตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้
ได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักท่องเที่ยวไทยที่มาเที่ยวเกาะสมุยจำนวน 400 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 2 ตอนคือ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
สถานภาพโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อ
การท่องเที่ยวเกาะสมุย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล
ด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และค่าเอฟ
(F-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- 1 นักท่องเที่ยวไทยที่มาท่องเที่ยวเกาะสมุย มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.57, SD = 0.370$)
- 2 นักท่องเที่ยวไทยที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการ
ท่องเที่ยวเกาะสมุยไม่แตกต่างกัน
- 3 นักท่องเที่ยวไทยที่มีอายุและรายได้ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว
เกาะสมุยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

THE SATISFACTION OF TRAVELLING TO KOH SAMUI OF THAI TOURISTS

AN ABSTRACT
BY
PRASIT ONGPISIT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

May 2005

Prasit Ongpisit (2005) *The Satisfaction of Travelling to Koh Samui of Thai Tourists*

Master thesis, M Sc (Recreation Management) Bangkok Graduate School,
Srinakharinwirot University Advisor Committees Asst Prof Dr Arom
Nawagarn, Assoc Prof Sujin Prechamart

The purpose of this research were to study and compare Thai tourists' satisfaction of travelling Koh Samui among five variables - sex, age, education level, occupation and income per month The samples for the study consist of 400 Thai tourists at Koh Samui The instrument used for collecting data had two parts 1 To investigate about general status of the samples 2 To investigate about Thai tourists satisfaction of visiting Koh Samui for collecting data was five rating scale questionnaires The data analys's was approached by percentage, means, standard deviation, t-test and F-test

The results of the research were as follows -

- 1 The satisfaction of Thai tourists in travelling Koh Samui was in medium level ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.370$)
- 2 Thai tourists' with difference sex, education and occupation showed no difference to satisfaction in travelling Koh Samui
- 3 Thai tourists' with difference age and income have satisfaction in travelling Koh Samui were statistically significant difference at .05 level

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย

ของ
นายประสิทธิ์ งามพิสิฐ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารมณีนาวากาญจน์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุจินต์ ปรีชามารต)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกาวดี พึ่งโพธิ์ทอง)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์จุมพล ลัมพาทวิวัฒน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารมณ นาวากาญจน์ และรองศาสตราจารย์สุจินต์ ปรีชามารถ ที่เป็นคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้ ที่ดูแลให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปริญญานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทองและอาจารย์จุมพล ลัมพาทวิวัฒน์ ที่กรุณาเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม และให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย รวมถึงขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลอย่างตั้งใจ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่คอยดูแลและสั่งสอนเสมอมา และขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ นิสิตปริญญาโท สาขาการจัดการนันทนาการ ทุกคนที่เป็นกำลังใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ขอขอบคุณ คุณศศิธร ดันตีกิตติพิสุทธิ์ ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอด สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยเป็นกำลังใจให้ระลึกถึงเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ใดที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบให้ครอบครัวอันเป็นที่รัก ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นายประสิทธิ์ องพิสิฐ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
ตัวแปรที่จะศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
สมมุติฐานในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ	6
การท่องเที่ยว	9
การจัดการการท่องเที่ยว	18
ความสำคัญของการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	20
การท่องเที่ยวในภาคใต้	24
แหล่งท่องเที่ยวในเกาะสมุย	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
งานวิจัยในต่างประเทศ	28
งานวิจัยในประเทศ	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	38
ประชากร	38
กลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย	39
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	55
สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐานและวิธีการดำเนินวิจัย	55
ความมุ่งหมายของการวิจัย	55
ความสำคัญของการวิจัย	55
สมมุติฐานในการวิจัย	55
วิธีดำเนินการวิจัย	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
สรุปผลการวิจัย	58
อภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	70
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	71
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ	78
ประวัติย่อผู้วิจัย	80

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย และ วิธีการที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว	43
2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย	45
3 ผลการทดสอบความแตกต่าง ระหว่างคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามเพศ	48
4 จำนวน คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามอายุ	49
5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามอายุ	49
6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยเป็นรายคู่ จำแนกตามอายุ	50
7 จำนวน คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามระดับการศึกษา	50
8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามระดับการศึกษา	51
9 จำนวน คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามอาชีพ	51
10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามอาชีพ	52
11 จำนวน คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามรายได้	52
12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามรายได้	53
13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยเป็นรายคู่ จำแนกตามรายได้	53

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2 การเกิดความพอใจของบุคคล	7
3 การจัดการการท่องเที่ยว	19
4 การวางแผนและการบริหารการท่องเที่ยว	20

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยในปัจจุบันมีวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตามยุคสมัยของข้อมูลข่าวสารและโลกาภิวัตน์ ทุกคนต้องขวนขวายริบเร่ง และเป็นสังคมผู้บริโภค มุ่งเน้นการหารายได้หรือวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีกว่า อย่างไรก็ตามคนไทยได้รับผลกระทบบอย่างรุนแรงเมื่อเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบบทำให้สังคมปั่นป่วนสร้างปัญหาด้านจิตใจและสุขภาพจิต เกิดความเครียดทางสังคมที่ส่งผลทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อเศรษฐกิจการสร้างานลดลงทำให้ภาวะการว่างงานมากขึ้นพร้อมกับความเครียดของบุคคลเพิ่มเป็นทวีคูณ การจัดการด้านการใช้เวลาว่าง การส่งเสริมโปรแกรมกิจกรรมในทางที่พึงประสงค์ต่อสังคม เป็นสิ่งจำเป็นรีบด่วนที่องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคเอกชนที่ต้องจัดบริการกิจกรรมนันทนาการที่ต้อการ เช่น การท่องเที่ยว มหรสพ บ้านเทิง เป็นต้น ต้องเร่งด่วนในการตอบสนองความต้องการของสังคม เพื่อลดความเคร่งเครียดทางสังคมและส่งเสริมสุขภาพกายและจิตให้ดีขึ้น เพื่อสร้างเสริมกำลังใจ และสร้างความสมดุลของชีวิต สิ่งดังกล่าวนี้เป็นศาสตร์ด้านนันทนาการ (สมบัติ กาญจนกิจ 2544 15)

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งอย่างหนึ่งที่มีกิจกรรมหลายๆ อย่างรวมกัน อันเป็นกระบวนการทางนันทนาการที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่าง (Leisure Time) โดยมีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้เดินทางจะต้องเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่แห่งหนึ่งเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศโดยมีแรงกระตุ้นจากความต้อการทางกายภาพ ก่อให้เกิดคุณค่าทางด้านการพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และร่างกาย ผ่อนคลายความเครียดเปลี่ยนบรรยากาศ ผีกความอดทน และควบคุมตนเองมีความรู้ความเข้าใจในประสบการณ์ใหม่ๆ (สมบัติ กาญจนกิจ 2544 43-44)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีบทบาทอันสำคัญยิ่ง ที่รัฐบาลถือว่าเป็นอุตสาหกรรมกู่เศรษฐกิจของประเทศไทยในภาวะเศรษฐกิจที่กำลังทรงตัวอยู่ขณะนี้ ทั้งนี้เพราะว่าในขณะที่อุตสาหกรรมอื่นกำลังปิดตัว หรือชะลอการผลิต เพราะพิษวิกฤตเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยยังมีการเจริญเติบโตขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจกได้รับการสนับสนุน การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ อเมซิง ไทยแลนด์ (Amazing Thailand) และเมื่อพิจารณาย้อนหลังตั้งแต่หลังปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยยังมีบทบาทที่สำคัญที่ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ หลังจากถูกผลกระทบทางการเมือง พฤษภาทมิฬ ปี พ.ศ. 2535 ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเป็นอุตสาหกรรมที่กำลังเบ่งบานในช่วงศตวรรษที่ผ่านมาทีเดียว (สมบัติ กาญจนกิจ 2544 65)

เกาะสมุยจัดเป็นแหล่งที่เที่ยงที่สำคัญของประเทศไทยและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก จึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวอย่างมาก ทั้งนี้เกาะสมุยมีคุณลักษณะจุดใจให้นักท่องเที่ยวปรารถนาจะได้อธิ คุณลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเกาะกลางทะเลชายหาดสวยงามหลายแห่ง อากาศเหมาะสม ศาสนสถาน ภูเขา น้ำตก ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน เป็นต้น ดังนั้นขบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อตอบสนองนโยบายการท่องเที่ยวของรัฐทางด้านเศรษฐกิจ ของชาติด้วย เกาะสมุยจึงเป็นแหล่งรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากในแต่ละปี

ปี 2546 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 875,422 (กกท) หน่วยงานของรัฐ และธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจึงต้องเอาใจใส่ที่จะจัดบริการ อำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวในทุกด้าน ทั้งการเดินทาง ที่พักอาศัย อาหาร ความปลอดภัย การทำนุบำรุงรักษา ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจจากการแสวงหาความสุข ความเพลิดเพลินและสาระความรู้ต่าง ๆ ได้

- สถิตินักท่องเที่ยว
- นักท่องเที่ยวไทยนิยมไปกันอยู่เสมอเพราะถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศ มีความใฝ่ฝันและปรารถนาจะได้ออกไปเที่ยว

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจต่อการศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยที่มีต่อเกาะสมุย เพื่อต้องการให้ทราบถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวซึ่งจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวบนเกาะสมุยได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย และนำผลที่ได้เสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายพัฒนา ปรับปรุงในการวางแผนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะสมุย และเป็นแนวทางสำหรับแหล่งท่องเที่ยวแหล่งอื่น ในการพัฒนาการท่องเที่ยว และพัฒนาศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยวให้สามารถรองรับการขยายตัวที่เพิ่มขึ้นในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตลอดจนสนองความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวรวมทั้งรักษาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอดไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย ในปี พ.ศ. 2546 จำนวน 875,432 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2546 1-2)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวเกาะสมุย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเปรียบเทียบขนาดของ เครจซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน และเลือกสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ตัวแปรที่จะศึกษา

- 1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
  - 1.1 เพศ
  - 1.2 อายุ
  - 1.3 ระดับการศึกษา
  - 1.4 อาชีพ
  - 1.5 รายได้
- 2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1 ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย หมายถึง ความรู้สึกของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวบนเกาะสมุยโดยปรากฏในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ
- 2 นักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางมาเที่ยวเกาะสมุย
- 3 เพศ หมายถึง คุณลักษณะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวไทยที่มาท่องเที่ยวเกาะสมุย แบ่งออกเป็นชายและหญิง
- 4 อายุ หมายถึง อายุเต็มตามปีปฏิทินของนักท่องเที่ยวไทยที่มาท่องเที่ยวเกาะสมุย แบ่งออกเป็น
  - 4.1 ต่ำกว่า 15 ปี
  - 4.2 15-25 ปี
  - 4.3 26-36 ปี
  - 4.4 37-46 ปี
  - 4.5 47 ปีขึ้นไป

5 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิสูงสุดที่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนมาจากสถาบันการศึกษา แบ่งออกเป็น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2537 179)

- 5 1 ประถมศึกษา
- 5 2 มัธยมศึกษา
- 5 3 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
- 5 4 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

6 อาชีพ หมายถึง หน้าที่หรือภาระกิจที่ปฏิบัติซึ่งมาด้วยรายได้ในการดำรงชีวิตประจำวัน แบ่งออกเป็น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2534 6)

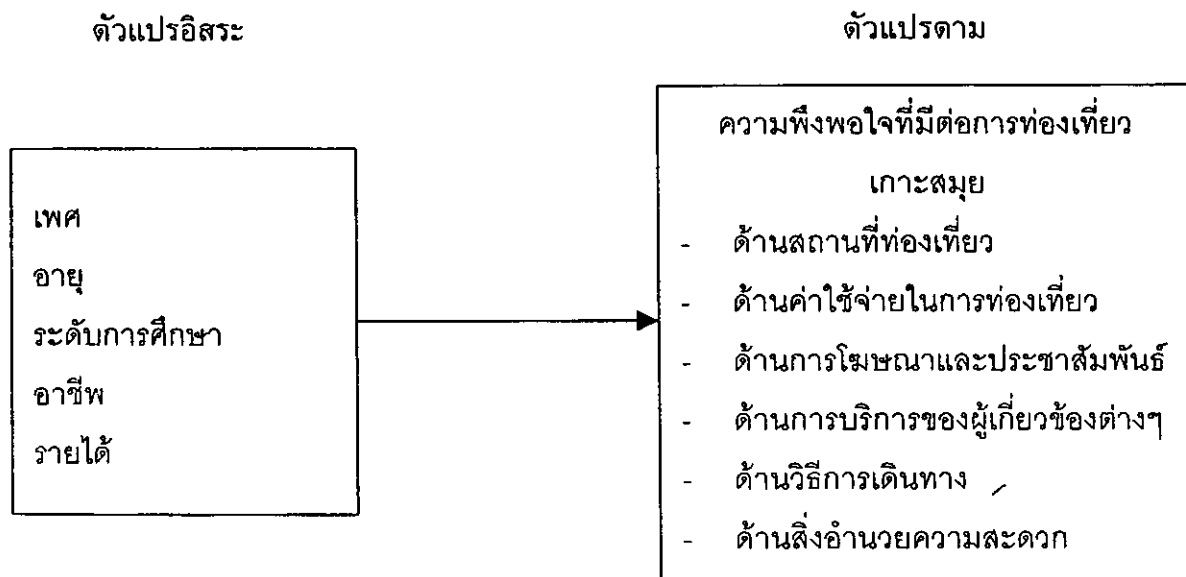
- 6 1 ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 6 2 พนักงานบริษัทหรือเอกชน
- 6 3 ค้าขายหรือธุรกิจ
- 6 4 เกษตรกรรม
- 6 5 รับจ้างทั่วไป
- 6 6 แม่บ้าน ไม่ได้ทำงานหรือว่างงาน นักเรียน นักศึกษา

7 รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลพึงได้รับจากการประกอบอาชีพหรือการทำกิจกรรมอื่นใดหรือได้รับเงินจากผู้ปกครองหรือทุนการศึกษาภายในเวลา 1 เดือน ก่อนหักค่าใช้จ่ายแบ่งออกเป็น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2535 79)

- 7 1 ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน
- 7 2 5,000 – 10,000 บาท/เดือน
- 7 3 10,001 – 15,000 บาท/เดือน
- 7 4 สูงกว่า 15,000 บาท/เดือน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

- 1 นักท่องเที่ยวไทยที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน
- 2 นักท่องเที่ยวไทยที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน
- 3 นักท่องเที่ยวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน
- 4 นักท่องเที่ยวไทยที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน
- 5 นักท่องเที่ยวไทยที่มีรายได้ต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1 1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 1 2 การท่องเที่ยว
- 1 3 การจัดการการท่องเที่ยว
- 1 4 ความสำคัญของการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- 1 5 การท่องเที่ยวในภาคใต้
- 1 6 แหล่งท่องเที่ยวในเกาะสมุย

2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2 1 งานวิจัยในต่างประเทศ
- 2 2 งานวิจัยในประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

✓ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิดต่อบุคคลหรือสิ่งของที่สามารแสดงออกทางอารมณ์อันเป็นความรู้สึกในทางบวก โดยเกิดจากการประเมินค่าของความแตกต่างระหว่างสิ่งคาดหวังกับสิ่งได้รับจริง เป็นความต้องการของมนุษย์ทุกเพศทุกวัย อันเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ เสมือนเป็นเครื่องมือในการผลักดันคุณภาพชีวิตได้เป็นอย่างดี โดยมีหลักและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและพฤติกรรมบุคคล ซึ่งจะต้องกล่าวถึงในประเด็นต่างๆ ดังนี้

✓ ความหมายของความพึงพอใจ

คำว่า "ความพึงพอใจ" ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Satisfaction" ซึ่งมีความหมายโดยทั่วไปว่า "ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง" (จิตตินันท์ เดชะคุปต์ 2543 : 19) และมีนักวิชาการและนักจิตวิทยาให้ความหมาย ไว้ดังนี้

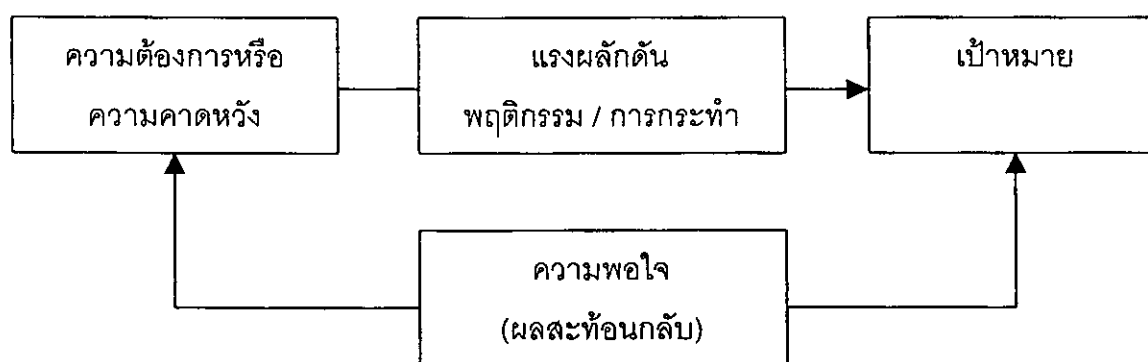
วรูม (จันทร์เพ็ญ ตูเทศานันท์ 2542 : 47 , อ้างอิงจาก Vroom 1964 *Working and Motivation* pp 328) กล่าวว่า ทศนคติและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้ หมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทศนคติด้านบวก

จะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจ

โวล์แมน (จันทร์เพ็ญ ตูเทศานันท์ 2542 47 , อ้างอิงจาก Wolman 1973 *Dictionary of Behavioral Science* pp 304) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพอใจคือ ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อประสบผลสำเร็จตามความคาดหวัง ความต้องการจากแรงจูงใจ

แมคคอร์มิค (วัฒนา เพ็ชรวงศ์ 2542 17 , อ้างอิงจาก McCormic 1965 *Industrial Psychology* pp 299) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic needs) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

มัลลินส์ (วัฒนา เพ็ชรวงศ์ 2542 17 , อ้างอิงจาก Mullines, 1985 *Management and Organization Behavior* pp 280) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ หลากๆ ด้าน เป็นสภาพที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เกิดจากมนุษย์จะมีแรงผลักดันบางประการในตัวบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่ตนเองพยายามจะบรรลุถึงเป้าหมายบางอย่างนั้นแล้วจะเกิดความพอใจเป็นผลสะท้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้นเป็นกระบวนการหมุนเวียนต่อไปอีก ตามภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 การเกิดความพอใจของบุคคล

ที่มา วัฒนา เพชรวงศ์ (2542) *พฤติกรรมและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการใช้บริการ* หน้า 28

พิจารณาได้ว่าความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ สิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันได้ ขึ้นกับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ

✓ ความสำคัญของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้งานประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่เกี่ยวกับการบริการ ย่อมมีความสำคัญต่อผู้ให้และผู้รับบริการ มีความสำคัญในการบริการ ดังนี้

ความสำคัญต่อผู้ให้บริการ

- 1 ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของบริการ
- 2 ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวแปรในการประเมินคุณภาพของการบริการ

ความสำคัญต่อผู้รับบริการ

- 1 ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวผลักดันคุณภาพชีวิตที่ดี
- 2 ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานเป็นบริการช่วยพัฒนาคุณภาพงานบริการและ

อาชีพบริการนอกจากนั้นยังมีความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่นๆ อีกมากมาย เช่น ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติ อันหมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงความรู้สึกที่ดี หรือเจตคติที่ดีรวมถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ดีใดๆ ของมนุษย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติ ได้แก่ สภาพของน้ำ ทราบ อากาศ พืชพันธุ์ไม้ภูมิประเทศและความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น อันหมายถึงพฤติกรรมหรือการแสดงความรู้สึกที่ดี หรือเจตคติที่ดี รวมถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ดีใดๆ ของมนุษย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์เป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้น ได้แก่ สาธารณูปโภคอาคาร สิ่งปลูกสร้าง จำนวนผู้คน ประเพณี วัฒนธรรม และรวมถึงบริการเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ บริการที่พัก ห้องอาบน้ำ-สุขา ร้านอาหาร หาบเร่แผงลอย เรือเช่า เป็นต้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2539 21-22)

X ความพึงพอใจต่อการให้บริการ

การให้บริการที่ดียอมทำให้ผู้รับบริการมีความสุขพึงพอใจ ส่งผลต่อสุขภาพจิต และการดำเนินชีวิต หรือการประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพดังที่ สุวัฒน์ ไบเจริญ (2540 33-34) ได้สรุปเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานบริการ (Satisfactory Service) หรือความสามารถที่จะพิจารณาว่าบริการนั้นเป็นที่พึงพอใจหรือไม่ ดังนี้

- 1 การให้บริการอย่างเท่าเทียม (Equitable Service) คือ การบริการที่มีความยุติธรรม ความเสมอภาคและเสมอหน้าไม่ว่าจะเป็นใคร
- 2 การให้บริการที่รวดเร็วทันต่อเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการตามลักษณะความจำเป็นรีบด่วน
- 3 การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือ ความต้องการเพียงพอในด้านสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
- 4 การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) จนกว่าจะบรรลุผล

5 การให้บริการที่มีความก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การพัฒนางานบริการด้านปริมาณคุณภาพให้มีความเจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ

จากการศึกษาความหมาย ความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการบริการ สรุปได้ว่า เป็นระดับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ ของบุคคลตามความรู้ความเข้าใจที่ต้องการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ โดยเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริงมากกว่าหรือเท่ากับที่คาดหวังไว้ บุคคลนั้นจะรู้สึกเกิดความพึงพอใจ ในทางตรงกันข้ามถ้าสิ่งที่ได้รับจริงน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ บุคคลนั้นจะรู้สึกไม่พึงพอใจ ซึ่งความรู้สึกนี้สามารถแปรเปลี่ยนได้หลายระดับตามปัจจัยแวดล้อมและเงื่อนไขของการบริการในแต่ละครั้งได้

การท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

ชิตจันทร์ หังสสุต (2532 1-2) ได้อธิบายความหมายของ 2 คำนี้ก่อนคือ

1 นันทนาการ (Recreation) คือ งานบันเทิงหรือการพักผ่อนหย่อนใจทั่วไปจะทำขึ้นโดยเฉพาะในยามว่างเป็นความสนุกสนานเฉพาะตัวที่สามารถเลือกได้ จึงเป็นกิจกรรมเฉพาะอย่างที่เป็นความพอใจ หรือเกิดความสุขใจ แก่บางคน บางกลุ่ม บางเหล่าเท่านั้น

2 การเดินทาง (Travel) หมายถึง การเดินทางผ่าน หรือการวางแผนเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง โดยใช้ยานพาหนะไปเป็นระยะทางไกลๆ หรือสถานที่ต่างประเทศ รวมทั้งการเคลื่อนไหวกิจกรรมโดยไม่สนใจในจุดมุ่งหมายแต่อย่างใด

จะเห็นว่า คนเดินทาง หลายแบบหลายวิธีและด้วยเหตุผลต่างๆ กัน เพื่อที่จะให้การเดินทางมีความหมายเป็น "การท่องเที่ยว" (Tourism) การเดินทางจะต้องมีเงื่อนไขอย่างน้อย 3 ประการ ครบถ้วน คือ

- 1 ต้องเป็นการชั่วคราว
- 2 ต้องเป็นไปตามความพอใจของผู้เดินทาง
- 3 ต้องมิใช่เพื่อรับสินจ้างในการนั้น

และน่าจะพิจารณาด้วยว่า ผู้เดินทางจะเป็นนักท่องเที่ยวหรือไม่ขึ้นอยู่กับจิตใจหรือท่าทีความรู้สึกของผู้เดินทางนั้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2542 4) ให้ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน และพักผ่อนหย่อนใจและเป็นการเดินทางที่มีเงื่อนไข 3 ประการ คือ

- 1 เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
- 2 เดินทางด้วยความสมัครใจ
- 3 เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

ความหมายของนักท่องเที่ยว

วินิจ วีรยางกูร (2532 6-7) ได้ให้ความหมายไว้ 3 ประเภท คือ

1 นักท่องเที่ยว (Tourists) คือ ผู้มาเยือนชั่วคราว ซึ่งมักจะมาพักอาศัยอยู่ในประเทศที่มาเยือนตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป และการมาเยือนมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1 1 เพื่อพักผ่อน เช่น การบันเทิง พักผ่อนในวันหยุด เพื่อสุขภาพ เพื่อการศึกษา เพื่อประกอบศาสนกิจ และการกีฬา

1 2 เพื่อธุรกิจ

1 3 เพื่อเยี่ยมครอบครัว

1 4 เพื่อราชการ

1 5 เพื่อเข้าประชุม

2 นักทัศนาจร คือ ผู้ที่เดินทางเยือนเป็นการชั่วคราวและพักอยู่ในประเทศที่มาเยือนไม่เกิน 24 ชั่วโมง

3 นักท่องเที่ยวภายในประเทศ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปไหนก็ตามโดยใช้เส้นทางที่มีได้ไช้อยู่เป็นประจำ และมีระยะทางไม่ต่ำกว่า 60 กิโลเมตร หรือออกไปนอกเขตจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของตน

วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2542 6-7) กล่าวว่า ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว (Tourism Suppliers) นิยมแบ่งวัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1 การพักผ่อนเมื่อมีเวลาว่าง (Leisure) ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการ (Recreation) วันหยุด (Holiday) เพื่อสุขภาพ (Health) การศึกษา (Study) ศาสนา (Religion) และการกีฬา (Sport)

2 การติดต่อธุรกิจ (Business) ได้แก่ การประชุม (Meeting) การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

รสนิยมและความต้องการส่วนตัวของนักท่องเที่ยว เช่น การเดินทาง การพักผ่อน การรับประทานอาหาร การเที่ยวดูชม การซื้อของที่ระลึก และอื่นๆ ขึ้นอยู่กับการมีอำนาจในการซื้อของนักท่องเที่ยว มีความพร้อมและเต็มใจที่จะจ่ายตามราคาของสินค้าในขณะนั้น

ชิตจันทร์ หังสสุต (2532 8-9) แบ่งความมุ่งหวังของการเดินทางท่องเที่ยวออกเป็น 4 อย่าง คือ

1 มุ่งหวังในทางกาย คือ มุ่งเดินทางเพื่อการพักผ่อนทางร่างกาย การเล่นกีฬา การสนุกสนาน ขายขาด การพักผ่อนใจในไนท์คลับ และด้านรักษาสุขภาพโดยตรง อาจเป็นคำสั่งของแพทย์ หรือคำแนะนำและประโยชน์ของการรักษาตัว เช่น การอาบน้ำแร่เพื่อรักษา เป็นต้น

2 มุ่งหวังในทางศิลปวัฒนธรรม ผู้เดินทางต้องการจะหาความรู้เกี่ยวกับประเทศนั้นๆ รู้เกี่ยวกับดนตรีศิลปะ นิทานพื้นบ้าน การเดินร่ำ การเขียนภาพ ศาสนา และกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ

3 มุ่งหวังในมิตรภาพ ผู้เดินทางประสงค์ที่จะเยี่ยมเพื่อนหรือญาติ เพื่อหนีความจำเจ หนีไปจากครอบครัว และเพื่อนบ้านที่ยุงเหยิง หรือเพื่อคบเพื่อนใหม่ๆ

4 มุ่งหวังทางฐานะและชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ ต้องการพัฒนาบุคลิกส่วนตัว เช่น การไปประชุม ไปธุรกิจ ไปศึกษาต่อ ไปเพื่อทำอะไรในยามว่าง ไปเพื่อศึกษาที่ได้รับปริญญาบัตร และสนใจในด้านอาชีพหรือวิชาชีพอื่นๆ เป็นเรื่องที่ต้องการจะเรียนรู้

ประเภทของการท่องเที่ยว

ซิดจันท์ หังสสุต (2532 9-13) ได้จัดประเภทต่างๆ ของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1 การท่องเที่ยวเพื่อความสนุก นักท่องเที่ยวจะใช้เวลาหยุดงานเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น เพื่อพบเห็นสิ่งและอุบัติการณ์ใหม่ๆ เพื่อชมวิวกว้างทัศนอันสวยงาม เพื่อพบเห็นชนบทรอบประเพณีท้องถิ่น เพื่อสงบอารมณ์กับความสงบของชนบท เพื่อสนุกสนานกับความอึกที่คึกโครมและดีกรามใหญ่โตของเมืองใหญ่ และเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยว และอื่นๆ ที่มีผลเป็นความสนุก

2 การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน นักท่องเที่ยวจะใช้วันหยุดเพื่อพักผ่อนโดยไม่ทำอะไร เพื่อขจัดความเมื่อยล้าทั้งกายและทางจิตที่เกิดขึ้นในเวลาทำงานให้หมดสิ้นไป และเรียกพลังกำลังกลับคืนมาสำหรับเริ่มต้นทำงานในวันใหม่

3 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวที่ปรารถนาจะเรียนรู้ศิลปวิทยาการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติต่างๆ ในสถาบันหรือสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงหรือในประเทศที่มีวัฒนธรรมที่น่าสนใจของเขา ก็จะท่องเที่ยวไปยังประเทศนั้นๆ เพื่อศึกษา พิจารณาชีวิตความเป็นอยู่ในแ่งมานุษยวิทยา และสังคมวิทยา เพื่อชมโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เพื่อติดตามความเจริญทางวัตถุ และเทคโนโลยีปัจจุบัน

4 การท่องเที่ยวเพื่อกีฬา แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

4 1 การท่องเที่ยวเพื่อชมการแข่งขันกีฬาครั้งใหญ่ๆ ของโลก เช่น กีฬาโอลิมปิก กีฬาเอเชียนเกมส์

4 2 การท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬายังถิ่นที่มีการเล่นกีฬาชนิดนั้นๆ เช่น ในฤดูหนาวมีหิมะตกมากก็ไปเล่นสกี พ้นฤดูมรสุมก็เป็นเทศกาลเล่นเรือใบ ฤดูร้อนเป็นการปีนเขาและฤดูกาลอื่นๆ ที่เหมาะสม

5 การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ มีข้อเท็จจริงอยู่ว่า นักท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจมักจะใช้เวลาที่ว่างจากการปฏิบัติธุรกิจไว้สำหรับการท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะเป็นเวลาที่ว่างจากการปฏิบัติธุรกิจประจำวัน หรือถือโอกาสอยู่ท่องเที่ยวต่อเมื่อสิ้นการปฏิบัติธุรกิจ

6 การท่องเที่ยวเพื่อประชุม สัมมนา

ใน ค.ศ 1967 ตามสถิติขององค์การการท่องเที่ยวโลก ปรากฏว่ามีการประชุมประเภทต่างๆ ระดับโลกถึง 3,500 แห่ง ผู้เข้าประชุมและผู้ติดตามมีอยู่ประมาณแสนคน ในการจัดวาระการประชุมทั้งหลายเหล่านี้ เกือบจะไม่มีกรยกเว้น ผู้จัดจะต้องมีรายการนำเที่ยวอย่างน้อย 1 ครั้ง ทำให้ผู้เข้าประชุมและผู้ติดตามกลายเป็นนักท่องเที่ยวสมบูรณ์แบบที่เดียว เมืองใดที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอยู่แล้ว เช่น พัทยา ก็มักจะได้รับเลือกให้เป็นที่ประชุม

7 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา บุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศเพื่อทำวิจัยในด้านสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา และอยู่ในประเทศนั้นเป็นเวลานานนับเดือน ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัย ที่เดินทางไปสอนมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ได้สิทธิหยุดพัก หรือนักศึกษาของมหาวิทยาลัยไปเป็นกลุ่มเพื่อเรียนวิชาพิเศษในต่างประเทศ บุคคลเหล่านั้นนับเป็นนักท่องเที่ยวจำนวนมหาศาล

การท่องเที่ยวแบบต่าง ๆ

จากปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวมีแบบต่างๆ ของการท่องเที่ยว ซึ่งมีลักษณะของการไปท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไป ดังนี้

1 การท่องเที่ยวส่วนบุคคล ได้แก่ การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจัดขึ้นสำหรับตัวเองกับครอบครัว หรือสำหรับตัวเองกับกลุ่มเพื่อน โดยใช้รถส่วนตัว หรือเช่ารถขับไปกันเอง โดยจะกำหนดเอาว่าจะไปไหนบ้าง ไปเมื่อใดหยุดท่องเที่ยวที่ใดบ้าง หรือจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ตามที่ปรารถนา บริการต่างๆ ระวังทาง และปลายทางจัดหาเอง

2 การท่องเที่ยวแบบทัวร์หรือนำเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวของคนหนึ่งคน หรือก็คนก็ตามซึ่งมีได้นัดกัน ไปเสียเงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้จัดบริษัทนำเที่ยว ผู้จัดนำเที่ยวจะจัดการเรื่องยานพาหนะ โรงแรม และบริการอื่นๆ โดยกำหนดไว้เป็นรายการแน่นอนนักท่องเที่ยวไม่ต้องจัดอะไร การท่องเที่ยวแบบนี้นักท่องเที่ยวมักเสียเงินน้อยกว่าแต่ก็ขาดเสรีไปบ้าง ในเรื่องสถานที่ที่อยากจะไปเที่ยวและต้องทำรายการต่างๆ ตามกำหนดเวลา

3 การท่องเที่ยวตามคาบเวลาการท่องเที่ยว แบ่งเป็น 3 อย่าง คือ

3 1 การท่องเที่ยวตามคาบเวลายาวถ้าเป็นการท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรมหรือการศึกษา จะหมายถึงการพักอยู่ ณ ที่หนึ่งที่ใดเป็นคาบเวลายาวนานนับเป็นสัปดาห์หรือเดือน ถ้าเป็นการท่องเที่ยวเพื่อความสนุกคาบเวลาอาจยาวนานเหมือนกันแต่สถานที่อาจเปลี่ยนไป

3 2 การท่องเที่ยวตามเวลาสั้น เป็นการท่องเที่ยวที่จะกินเวลา 2-3 วัน ถึง 10-12 วัน เป็นระยะเวลาท่องเที่ยวของผู้ที่ทำงานไม่มีโอกาสจะไปพักผ่อนได้นานๆ

3 3 การท่องเที่ยวแบบทัศนاجر เป็นการท่องเที่ยวที่ใช้เวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมง และไม่มีการพักค้างคืน การทัศนاجرมีความสำคัญพิเศษสำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ใกล้ๆ พรหมแดนจะมีทัศนاجرข้ามพรหมแดนเพื่อซื้อสินค้าสำหรับใช้ส่วนตัว

4 การท่องเที่ยวจัดจำพวกตามพาหนะที่ใช้ท่องเที่ยว หมายถึง การท่องเที่ยวแบบใช้อากาศยาน เรือ รถไฟ เรือเฟลินทาง (Cruise) รถนั่งส่วนบุคคล และรถยนต์โดยสารสาธารณะในประเทศยุโรป การเดินทางท่องเที่ยวข้ามประเทศที่ใกล้ๆ กับประเทศของนักท่องเที่ยวก็กระทำกันไม่น้อย

5 การท่องเที่ยวแบบบวกกับแบบลบ (Receptive and Passive Tourism) ถ้านักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศหนึ่งและนำเงินตราต่างประเทศมาใช้ในประเทศนั้น จัดเป็นนักท่องเที่ยวแบบบวกของประเทศนั้น แต่ถ้าคนในประเทศนั้นออกไปท่องเที่ยวต่างประเทศ การท่องเที่ยวของเขาเป็นการท่องเที่ยวแบบลบสำหรับประเทศนั้น

รูปแบบของการท่องเที่ยว

ในการจัดการท่องเที่ยวมีรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายและวัตถุประสงค์สำหรับรูปแบบที่นิยมกันมากดังที่สุพัตรา พรประสิทธิ์ (2541 : 22-25) สรุปไว้ดังนี้

1 การท่องเที่ยวในประเทศไทย สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย จำนวนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวจากภายในประเทศนั้นๆ แทบทั้งสิ้น คาดว่าประมาณ 75-80% ของกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดจากนักท่องเที่ยวที่เราเรียกว่า นักท่องเที่ยวภายในประเทศ ก่อนที่จะเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้น ได้เคยมีการคาดการณ์ไว้ว่าในปี พ.ศ. 2540 รายได้จากการท่องเที่ยวไทยจะมีประมาณ 209,375 ล้านบาท และจะเริ่มสูงกว่ารายได้จากการท่องเที่ยวต่างชาติในปี พ.ศ. 2541 และจะก่อให้เกิดรายได้ถึง 355,000 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2543 และ 567,000 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2546 นักท่องเที่ยวภายในประเทศเกือบทั้งหมดล้วนเป็นผู้ที่โดยธรรมชาติแล้วเป็นผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตอยู่ตลอดเวลา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้รถยนต์เป็นพาหนะในการขนส่งและการเดินทาง นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตด้านอื่นๆ อีกเช่นการเคลื่อนย้ายจากชีวิตในชนบทมาเป็นชีวิตในเมืองใหญ่ การอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่นำสู่การเคลื่อนย้าย ครอบครัวออกไปหาที่อยู่แถวชานเมือง สามารถเดินทางจากที่พักไปยังที่ทำงานซึ่งไม่ไกลเกินไปในแต่ละวัน การขยายตัวของรายได้ยังหมายถึงจำนวนครั้งที่เพิ่มขึ้นเพื่อการเดินทางไปเยี่ยมเยียนญาติๆ หรือเพื่อน ตามเมืองต่างๆ ผู้คนเริ่มมีความรู้สึกว่าการเดินทางท่องเที่ยว หรือการพักผ่อนเป็นรางวัลส่วนหนึ่งของชีวิตมากกว่าที่จะคิดว่าเป็นสิ่งฟุ่มเฟือยดังที่คนในอดีตเคยคิด เป็นที่คาดกันว่ากว่า 75% ของนักท่องเที่ยวภายในประเทศเลือกใช้รถยนต์เป็นพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว หรือพักผ่อนมากกว่าพาหนะอื่นใดในโลกยุคปัจจุบัน

2 การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่จะเดินทางมาจากประเทศที่มีมาตรฐานการครองชีพค่อนข้างสูง ประกอบกับอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีรากฐานมาจากระบบอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้า ประเทศเหล่านี้มีอัตราของการเติบโตของสังคมเมืองใหญ่ค่อนข้างสูงและมี

ระดับมาตรฐานรายได้ที่ไม่แตกต่างกันมากนัก เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบสังคมในประเทศดังกล่าว ตลาดการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศโดยพื้นฐานแล้วจะประกอบด้วยกลุ่มคนซึ่งมีรายได้ระดับกลาง ซึ่งมักจะมีตำแหน่งงานในระดับวิชาชีพชั้นสูงหรือผู้บริหารและหัวหน้างานในระดับช่างฝีมือ การท่องเที่ยวนับว่าเป็นสินค้าอย่างหนึ่งที่สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศได้โดยไม่ต้องมีการส่งออก หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นสินค้าส่งออกที่มองไม่เห็น (Invisible Export) ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะประเทศในโลกที่สามหรือประเทศที่กำลังพัฒนา เนื่องจากไม่มีสินค้าเพียงพอที่จะส่งออกและมีนักท่องเที่ยวภายในประเทศน้อยมาก ฉะนั้นจึงต้องพึ่งพิงรายได้ส่วนใหญ่ที่ได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาซื้อบริการภายในประเทศ เช่น สถานที่พัก ภัตตาคาร การจับจ่ายสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึก การใช้จ่ายเงินตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

3 การท่องเที่ยวเพื่อสังคม (Social Tourism) ในประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทวีปยุโรป ได้จัดให้มีระบบ การท่องเที่ยวเพื่อสังคมโดยรัฐ เป็นผู้ให้การสนับสนุนทางงบประมาณช่วยเหลือ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือพลเมืองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และผู้ที่ด้อยโอกาสในสังคมคนพิการเด็กกำพร้า เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้หยุดพักผ่อนสนุกสนานและเพลิดเพลินกับการท่องเที่ยวโดยจัดให้มีการออกค่ายฤดูร้อน ตามสวนสาธารณะ หรืออุทยานแห่งชาติต่างๆ

ในประเภทของการท่องเที่ยวเพื่อสังคมระบบการท่องเที่ยวเพื่อสังคมในประเทศที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งงบประมาณทางใดทางหนึ่ง จากรัฐ องค์กรเอกชนในลักษณะต่อไปนี้

- 1 การให้เงินสนับสนุนโดยทางตรงและทางอ้อม
- 2 องค์กรธุรกิจการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่มีระบบการขนส่งของตนเอง หรือมีเครือข่ายที่พักของบริษัทเสนอด้วยการลดราคาแก่กลุ่มท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม
- 3 โครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นโดยรัฐบาล นายจ้าง สหภาพ หรือองค์กรต่างๆ ทางสังคม
- 4 การจัดงบประมาณช่วยเหลือในโครงการพักผ่อนวันหยุด สำหรับลูกจ้างและครอบครัวโดยรัฐบาลหรือนายจ้าง
- 5 การจ่ายค่าเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนโดยรัฐบาล นายจ้าง
- 6 การจัดโครงการท่องเที่ยววันนี้-จ่ายวันหน้า ซึ่งสนับสนุนงบประมาณเริ่มต้นโดยนายจ้าง ธนาคารพาณิชย์ หรือองค์กรต่างๆ
- 7 การลดราคาค่าโดยสารเพื่อการท่องเที่ยวในวันหยุด เป็นพิเศษแก่กลุ่มพลเมืองที่ด้อยโอกาสทางสังคม ผู้สูงอายุ หรือแม้แต่คนงานในช่วงวันหยุดพักผ่อนประจำปี การลดราคาห้องพักในโรงแรมระหว่างวันหยุดพิเศษตามฤดูกาล

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้คนท่องเที่ยว

1 การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง (ด้อย ชุมสาย 2527 60 – 36) นักท่องเที่ยวเหล่านี้ใช้เวลาที่หยุดงานเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นเพื่อพบเห็นสิ่งและประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อชมทิวทัศน์อันงดงาม เพื่อพบเห็นขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น เพื่อสงบอารมณ์กับความสงบของชนบท เพื่อสนุกสนานกับความอึกทึกครึกโครมและตึกรามใหญ่โตของเมืองใหญ่ๆ และเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยว และเมืองอื่นๆ ที่มีผลเป็นความสนุกสนานและความบันเทิง นักท่องเที่ยวบางคนไปเที่ยวเพื่อจะได้เปลี่ยนสถานที่พักอาศัยไปเรื่อยๆ ก็มี บางคนมีความภาคภูมิใจที่จะส่งรูปไปรษณียบัตรของเมืองที่ไปเที่ยวให้เพื่อนฝูงเป็นเชิงโอ้อวดว่าได้ไปถึงไหนๆ ก็มี จะเห็นได้ว่าเหตุที่ทำให้เกิดความสุขารมณ์ของการท่องเที่ยวประเภทนี้มีหลายอย่างหลายประการ และในกรณีผสมกันมากกว่า 2 – 3 อย่างเสียด้วย ยิ่งถ้าเอาอุปนิสัยใจคอ รสนิยม ภูมิหลัง และฐานะการเงิน เข้าไปเป็นตัวแปรด้วยแล้วการท่องเที่ยวเพื่อสุขารมณ์ยิ่งแปรผันไปอย่างกว้างขวางซับซ้อนที่สุด เป็นหน้าที่สำคัญของวิสาหกิจท่องเที่ยวที่จะจัดชวยบริการให้เป็นไปตามลักษณะปลีกย่อยของการท่องเที่ยวประเภทนี้ให้ดี

2 การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน

นักท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ได้แก่ พวกที่ใช้วันหยุดเพื่อพักผ่อนโดยไม่ทำอะไร ทั้งนี้เพื่อขจัดความเหน็ดเหนื่อยล้าทั้งหลายทั้งปวง ทั้งกายและจิตที่เกิดขึ้นในคาบเวลาทำงานให้หมดสิ้นไปและเรียกหาพลังกำลังกลับคืนมาสำหรับเริ่มต้นทำงานในคาบใหม่ บางคนก็อาจพักผ่อนเพราะป่วยไข้หรือไม่สบายเล็กน้อย นักท่องเที่ยวพวกนี้มักจะไปพัก ณ ที่ใดที่หนึ่งทีนานที่สุดเท่าที่จะทำได้ และมักจะเป็นสถานที่ที่ให้ความมั่นใจว่าสงบจริงๆ เช่น ชายหาดไกลๆ ผู้คนหรือบนเขา บนดอยห่างไกลจากความจอแจอึกทึกครึกโครม นักท่องเที่ยวพวกนี้จะเอาภาวะอากาศเป็นเกณฑ์ตัดสินใจจะไปท่องเที่ยวที่ไหน เช่น อากาศเย็น อากาศแห้งแล้ง ลมพัดเฉื่อยฉิวอยู่เป็นนิง พวกเจ็บไข้โรคบางอย่างอาจเลือกไปพักผ่อนที่ศูนย์บำบัดโรคบางอย่างโดยเฉพาะ เช่น พวกที่เป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินของลมหายใจ จะเลือกไปพักผ่อน ณ ที่ที่มีความชื้นน้อยๆ พวกโรคผิวหนังจะไปพักผ่อนใกล้ๆ บริเวณบ่อน้ำร้อน เป็นต้น

3 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

นักท่องเที่ยวที่ปรารถนาที่จะเรียนรู้ศิลปวิทยาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติต่างๆ ในสถาบันศึกษาที่มีชื่อเสียง หรือในประเทศที่มีวัฒนธรรมที่น่าสนใจของเขา ก็จะท่องเที่ยวไปยังประเทศนั้นๆ เพื่อจะศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ในแง่มนุษยวิทยาและสังคมวิทยา เพื่อชมโบราณสถาน ที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เพื่อติดตามความเจริญทางวัตถุและเทคโนโลยีปัจจุบัน เพื่อชมศิลปนาฏกรรมในหอศิลป์ เพื่อนมัสการศูนย์ศาสนาที่สำคัญๆ เพื่อร่วมปฏิบัติในงานมหรรรรมและงานฉลอง เพื่อชมการแสดงทางศิลปครั้งสำคัญๆ เช่น ดนตรีละคร (เช่นในการเปิดโรงละครโอเปร่าอันสง่างามที่เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลียเมื่อ ค.ศ. 1973) การเดินทางโดยมีเหตุจูงใจเรียกว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักธุรกิจ

ท่องเที่ยวมักจะช่วยเป็นโอกาสเพื่อขายทัวร์เป็นพิเศษ เหตุจูงใจอย่างเดียวกันนี้จูงใจให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศมากมายเช่นกัน

4 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาแบ่งได้เป็น 2 ชนิด ชนิดหนึ่งได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อไปชมแข่งขันกีฬาครั้งใหญ่ของโลก เช่น กีฬาโอลิมปิก กีฬาเอเชียนเกมส์ กีฬาซีเกมส์ การแข่งขันฟุตบอล มวย กอล์ฟ เทนนิส ฯลฯ ซึ่งแชมป์เปียนโลกหรือชิงแชมป์ภาค ฯลฯ การแข่งขันกีฬาเหล่านี้นอกจากจะดึงดูดพวกนักกีฬาที่เกี่ยวข้องให้ไปชม บางทีผู้ติดตามและผู้สนใจยังตามกันไปชมมากกว่านักกีฬาที่ไปแข่งเสียอีกการแข่งขันกีฬาประจำปีในประเทศไทย ซึ่งย้ายสถานที่แข่งขันไปตามเมืองใหญ่ๆ นับเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างสำคัญ โดยผู้จัดกีฬาเขตอาจไม่รู้ตัว หรือไม่ตั้งใจ และไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันในประเทศหรือระหว่างประเทศ มักจะมีการแย่งชิงกันเป็นเจ้าภาพ เพราะได้เล็งเห็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่จะได้จากการที่คนจำนวนมากไปร่วมเล่นกีฬาและไปชมกีฬา อีกชนิดหนึ่ง ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬายังถิ่นที่มีการเล่นกีฬานิตินั้นๆ เช่น ในฤดูหนาวซึ่งมีหิมะตกมากก็ไปเล่นสกี พ้นฤดูมรสุมก็เป็นเทศกาลเล่นเรือใบ ในหน้าร้อนก็เป็นฤดูปีนเขา และในฤดูกาลอื่นๆ ที่เหมาะสมนักท่องเที่ยวก็จะเข้าป่าไปยังสัตว์ตกปลา ซี่ม้า แม้แต่ขับรถเที่ยวเล่นโดยไม่มีจุดหมายปลายทาง จะเห็นได้ว่าประเทศที่มีภูมิประเทศที่เหมาะสมให้นักท่องเที่ยวไปเล่นกีฬาเหล่านี้ ได้เปรียบในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้ว่าอ่าวพัทธยาพัฒนาขึ้นเป็นแหล่งเล่นเรือใบ Lake Placid ในสหรัฐเป็นแหล่งการเล่นสเกตน้ำแข็ง และหุบเขา Alpine ในประเทศต่างๆเป็นแหล่งเล่นสกี เป็นต้น

5 การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ

ที่จริงการท่องเที่ยวเพื่อประกอบธุรกิจไม่น่าจะนับเข้าเป็นการท่องเที่ยว เพราะขาดปัจจัยที่กล่าวมา การท่องเที่ยวต้องเป็นการกระทำอย่างเสรีและตั้งใจที่จะท่องเที่ยว ถ้าถือเคร่งตามทฤษฎีก็น่าจะเป็นเช่นนั้น แต่ข้อเท็จจริงนั้นนักท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจแทบทุกคนก็จะเจียดและจัดเวลาให้เหลือไว้สำหรับการท่องเที่ยวแหว่ๆด้วย ซึ่งอาจเป็นเวลาว่างจากการปฏิบัติธุรกิจประจำวันหรือถือโอกาสอยู่ท่องเที่ยวต่ออีก 2 – 3 วันเมื่อสิ้นคาบปฏิบัติธุรกิจแล้ว แต่ในด้านของวิสาหกิจท่องเที่ยวแล้ว นักท่องเที่ยวธุรกิจได้นำเงินตราต่างประเทศมาทิ้งไว้ในประเทศเจ้าบ้านมากเท่าๆ กับนักท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ นอกจากนั้นถ้าเป็นธุรกิจเกี่ยวกับการเจรจาซื้อขายสินค้า การชมนิทรรศการซื้อขายสินค้าหรือเทคโนโลยี ก็เรียกว่าเป็นการส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศเจ้าบ้านโดยตรง

6 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา

ในสมัยปัจจุบันซึ่งมีองค์การ คณะกรรมการ สมาคม สหภาพ ฯลฯ ทั้งในประเทศและต่างประเทศมากมาย การเดินทางเพื่อการประชุม สัมมนา ฯลฯ ได้ส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวขึ้นอย่างมากมายจนองค์การ IUOTO เดิมเห็นสมควรที่จะจัดนักท่องเที่ยวยุโรปเพื่อการประชุม

สัมมนา ฯลฯ วัตถุประสงค์อีกพวกหนึ่งตามสถิติของ IUOTO ปรากฏว่าใน ค.ศ 1967 มีการประชุมประเภทต่างๆ ระดับโลกถึง 3,500 แห่งผู้เข้าประชุมและผู้ติดตามก็คงอยู่ในเรือนแสน และการประชุมดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอีกอย่างมากและรวดเร็ว ในการจัดระเบียบวาระการประชุมทั้งหลายเหล่านี้เกือบจะไม่มีกรยกเว้น ผู้จัดจะต้องมีการนำเที่ยวอย่างน้อย 1 ครั้ง ทำให้ผู้เข้าประชุมและผู้ติดตามกลายเป็นนักท่องเที่ยวสมบูรณ์แบบสมัยนิยมแห่งการประชุมมีประโยชน์แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างมาก นอกจากจะเพิ่มปริมาณให้แก่การขนส่งแล้ว โรงแรมต่างๆ ยังได้ผู้มาพักในฤดูกาลที่โรงแรมพร้อมผู้พักอย่างมากด้วย เพราะการประชุมมักจะต้องรอเวลานัดหมายกันในขณะที่ โรงแรมว่างจากนักท่องเที่ยวเพื่อที่จะให้มีที่พักพอเพียงสำหรับผู้เข้าประชุม เมืองใดที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอยู่แล้วมักจะได้รับเลือกให้เป็นที่พัก และโรงแรมในเมืองนั้นก็แข่งขันกันในเรื่องการปรับปรุงและการสร้างห้องประชุมให้สะดวกสบายสำหรับผู้เข้าประชุม เกือบจะกล่าวได้ว่าทุกวันนี้ การสร้างโรงแรมมิได้มีแผนเพียงจะสร้างแต่ห้องพัก ห้องกินข้าว และห้องนั่งเล่นเท่านั้น แต่หากจะต้องมีห้องโถงจัดไว้สำหรับการประชุมโดยเฉพาะแทบทุกโรงแรม เมืองในยุโรปที่องค์การและสมาคมต่างๆ ชอบจัดให้มีการประชุม ได้แก่ เมืองเยนิวา โรม ปารีส แมดริด ในทางตะวันออกเข้าใจว่ากรุงเทพฯ สิงคโปร์ กัวลาลัมเปอร์ มนิลา และบาห์ลี มีจำนวนประชากรและการสัมมนาพอกๆ กัน ในประเทศไทยนั้น เชียงใหม่ สงขลา พัทยา ถูกจัดเป็นที่ประชุม สัมมนา มากกว่าเมืองใดทั้งสิ้น

7 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

องค์การ IUOTO ได้จัดจำพวกการท่องเที่ยวไว้เพียง 5 ประเภท แต่ทุกวันนี้มีการท่องเที่ยวอีกประเภทหนึ่งซึ่งอาจไม่อยู่ในประเภทหนึ่งประเภทใดโดยเฉพาะ บุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศเพื่อทำการวิจัยในด้านสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา และอยู่ในประเทศนั้นเป็นเวลานับเดือน ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยที่ได้สิทธิหยุดพัก sabbatical leave แล้วเดินทางไปสอนมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยหนึ่งมหาวิทยาลัยใด โดยเฉพาะที่มหาวิทยาลัยส่งไปเป็นกลุ่มก้อนให้เรียนวิชาพิเศษในต่างประเทศมีมากในประเทศฝรั่งเศสและเยอรมัน ในประเทศไทยมีนักศึกษามหาวิทยาลัย St Olaf ในมลรัฐมินเนโซตา มาเรียนที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตลอดภาคเรียน 3 - 4 เดือน พวกนักเรียนที่ได้รับทุนแลกเปลี่ยน เช่น American Field Service พวกหน่วยอาสาสมัครของอเมริกา อังกฤษ แคนาดา ฝรั่งเศส ผู้ที่ได้รับเชิญให้ไปปฏิบัติงานในประเทศที่พัฒนาแล้ว พวกนักบรรยายอาชีพที่ชอบท่องเที่ยวไปเป็นหมู่คณะเพื่อบรรยายลัทธิและวิชาการต่างๆ และที่ใหม่ที่สุด คือ ที่เกาหลี และฮ่องกง กำลังจะเปิดสอนวิชากังฟู และวิปัสณาขึ้นเป็นหลักสูตรสั้นๆ 3 - 4 สัปดาห์ นักศึกษาที่เดินทางไปศึกษาที่ต่างประเทศ ทั้งหมดทั้งสิ้นเหล่านี้นับเป็นนักท่องเที่ยวจำนวนมหาศาลทีเดียว นอกจากนี้แล้วนักท่องเที่ยวประเภทนี้เป็นผู้ที่นำเงินตราต่างประเทศมา ให้ประเทศเจ้าบ้านมากกว่าประเภทอื่นใด เพราะเป็นนักท่องเที่ยวที่ต้องเข้าไปอยู่ในประเทศเจ้าบ้านนานกว่านักท่องเที่ยวประเภทอื่นใดทั้งสิ้น เป็นปีหรือเป็นเดือน

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว

การเดินทางของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในหลายๆ ประการตามที่ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2531 88-90) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1 เงินหรือค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นสิ่งแรกๆ ที่ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะต้องคิดทันที เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ว่าจะใกล้หรือไกลจำเป็นต้องมีเงิน หรืองบประมาณเพื่อใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าบริการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก และการใช้จ่ายซื้อของ เป็นต้น

2 เวลา เป็นสิ่งที่มีความหมายสำคัญสำหรับผู้เดินทางท่องเที่ยว เพราะแต่ละบุคคลย่อมอยู่ในสถานภาพทางการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน บางคนอาจใช้เวลาวันหยุดสุดสัปดาห์ เพื่อการท่องเที่ยว แต่บางคนอาจจะต้องรอถึงปิดภาคเรียน หรือบางคนอาจใช้เวลาหลังช่วงชีวิตทำงานเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

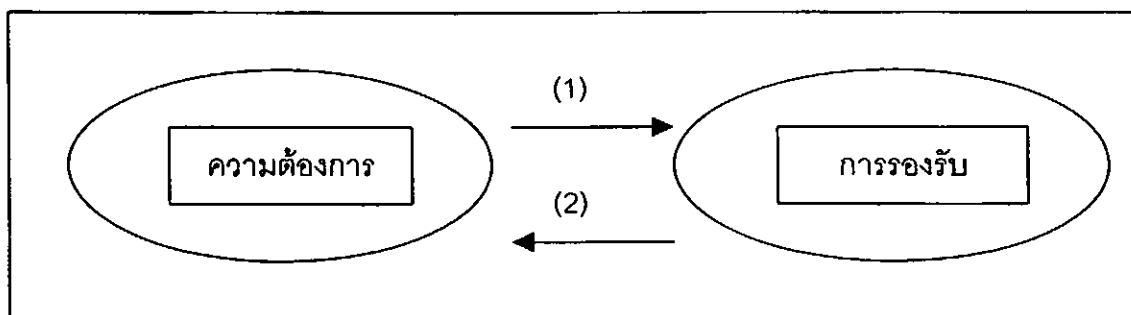
3 ความตั้งใจที่จะไป ปัจจัยนี้เกิดจากเหตุผล และความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวอย่างแท้จริง การมีเงินและมีเวลา คงไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวได้ ถ้าไม่ตั้งใจที่จะไป นักท่องเที่ยวแต่ละคน มีความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว อาจถูกกระตุ้นได้จากสิ่งต่างๆ เช่น ความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยว อาจถูกกระตุ้นได้จากสิ่งต่างๆ เช่น ความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยว การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยว ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ เสถียรภาพทางการเมือง ฤดูกาล สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และภาพพจน์ทางการท่องเที่ยว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลา

การจัดการการท่องเที่ยว

ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยว

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2540 444) ได้อธิบายว่าการจัดการ หมายถึง กระบวนการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ โดยการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การชักนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) มนุษย์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากรข้อมูลขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2544 209-211) ได้อธิบายว่า วิธีคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวของไทยมุ่งหวังที่จะให้ความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวในระดับ พื้นฐานที่สุด กล่าวคือ จัดหาที่พักอยู่หลับนอนและท่องเที่ยว และพยายามจัดให้มีการรองรับ (Supply) เท่ากับความต้องการ (Demand) ตามภาพประกอบ 3

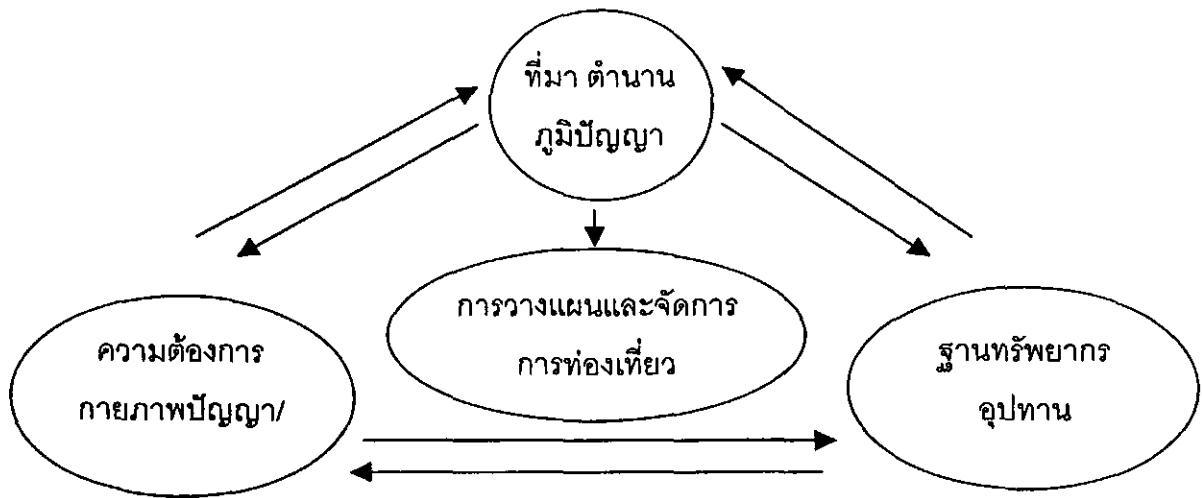

ภาพประกอบ 3 การจัดการการท่องเที่ยว

ที่มา สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2544) รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษา เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) หน้า 209

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเอกชนจะเริ่มต้นไปตามความต้องการตลาด (Demand) ก่อนที่การลงทุนสาธารณูปโภคของรัฐเพื่อรองรับ (Supply) จะตามทัน ทำให้เกิดปัญหาขึ้น เช่น ที่พัทยา ภูเก็ต สมุย เป็นต้น ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นปัญหานี้เกิดจนเป็นปกติ และไม่สามารถแก้ไขได้

ดังนั้น การวางแผน การพัฒนา และการบริหาร ที่จะเกิดความยั่งยืน ต้องเริ่มต้น และมีรากฐานบนความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่น โดยการกระตุ้นให้ชุมชนและผู้บริหารการท่องเที่ยวในท้องถิ่นค้นหาประวัติ ตำนาน ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่น และเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสม และความรู้ที่เกิดขึ้นเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว หรือเป็นที่มาของคำโฆษณา ตลอดจนสัญลักษณ์ประจำถิ่น ตัวนำโชค ดอกไม้ ต้นไม้ประจำเมือง ฉะนั้น ชุมชนและผู้บริหารท้องถิ่นที่มีความพร้อมและมีความเข้าใจในคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเท่านั้น จึงจะสามารถรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวให้ยั่งยืนได้ โดยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นอย่างต่อแท้ สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการ การท่องเที่ยวได้อีกด้วย เช่น ลายศิลปะโบราณสามารถถอดมาเป็นลายเพื่อทำเป็นของที่ระลึก ฯลฯ ดังนั้น การลงทุนในการฟื้นฟู ผลิตความรู้ และการเตรียมความพร้อมของชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งในอดีตการพัฒนาการท่องเที่ยวมีเพียงการลงทุนในสิ่งก่อสร้าง และสาธารณูปโภคเท่านั้น ดังนั้น การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว จึงเป็นการตอบสนองที่พื้นฐานที่สุด และขายสินค้าการท่องเที่ยวในราคาที่ถูกที่สุด เพราะเป็นการผลิตเพื่อตอบสนองสัญชาตญาณพื้นฐานเท่านั้น

ภาพประกอบ 4 การวางแผนและการบริหารการท่องเที่ยว

ที่มา สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2544) รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษา เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) หน้า 210

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจะทำให้สินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ต้องมีการลงทุนซ้ำๆ ใน hardware (สาธารณูปโภคและการลงทุนในอุตสาหกรรม เช่น โรงแรม ภัตตาคาร ฯลฯ) มีการเพิ่มพิธีกรรมและความรู้ที่ตอบสนองความต้องการ มีการลงทุนในการสร้างความรู้และสาระที่สร้างสรรค์ การสร้างมูลค่าเพิ่มในการท่องเที่ยวเปรียบเสมือนบันไดเวียน ซึ่งต้องมีการลงทุนซ้ำในถาวรวัตถุ ระบบการจัดการและบุคลากรในระดับที่เหมาะสมและต้องลงทุนเพิ่มเติมอีกเป็นระยะๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าและความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยว ✎

~~ความสำคัญของการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว~~

~~อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry) (นิคม จารุมณี 2535 5 - 7)~~

~~กล่าวไว้ว่าประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภททั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อมหรือสนับสนุนต่างๆ การซื้อบริการของนักท่องเที่ยวประเภทนี้ถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มองไม่เห็นด้ายสายตา (Invisible Export) เพราะเป็นการซื้อด้วยเงินตราต่างประเทศ การผลิตสินค้าคือบริการต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวซื้อก็จะต้องมีการลงทุนซึ่งเป็นผลประโยชน์จะตกอยู่ในประเทศ และจะช่วยให้เกิดงานอาชีพอีกหลายแขนง เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ด้านสังคมการท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนคลายความตึงเครียด พร้อมๆ กับการได้รับความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ผิดแผกแตกต่างออกไปอีกครั้ง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลชำระเงินของต่างประเทศรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนช่วยผ่อนคลายนความเสียหายเปรียบในเรื่องดุลการชำระเงินได้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีบทบาท~~

ช่วยกระตุ้นให้มีการนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง เช่น เปลือกหอย หินสวยๆ ตามชายหาด ไม้ไผ่ ฯลฯ ที่ผู้อยู่ในท้องถิ่นได้เก็บมาประดิษฐ์เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านขายเป็นของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นการนำเอาวัสดุที่เคยเห็นว่าปราศจากคุณค่ามาทำให้เกิดประโยชน์ และเพิ่มรายได้ ซึ่งแม้จะเป็นรายได้เล็กๆน้อยๆ แต่เมื่อรวมกันเข้าก็เป็นรายได้สำคัญอย่างหนึ่งเช่นกันอาจสรุปได้ว่าบทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองมีดังต่อไปนี้

1 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ นับตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นรายได้จากการท่องเที่ยวได้กลายเป็นรายได้ลำดับที่ 1 เมื่อเทียบกับรายได้สินค้าอื่นๆ

2 รายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้มาในรูปของเงินตราต่างประเทศมีส่วนช่วยในการสร้างเสถียรภาพให้กับดุลชำระเงิน เช่น ในปี พ.ศ. 2527 การท่องเที่ยวทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ 27,317 ล้านบาท นั้น รายจ่ายจากการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยเป็นเพียงประมาณ 7,208 ล้านบาท ส่วนที่เกินดุลนี้จึงมีส่วนช่วยแก้ไขการขาดดุลในด้านอื่นได้เป็นอย่างมาก

3 รายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นรายได้ที่กระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวางสร้างงาน สร้างอาชีพมากมายและเป็นการเสริมอาชีพด้วย อาชีพที่เกิดต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว เช่น การผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน หรือการผลิตอาหารไปป้อนตามเมืองท่องเที่ยวต่างๆ ก็จะเป็นอาชีพเสริมที่ทำรายได้เพิ่มได้เป็นอย่างดี หรือในเมืองท่องเที่ยวก็อาจเป็นผู้นำเที่ยวด้วย

4 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เกิดจากการสร้างงาน สร้างอาชีพอย่างมากมายและกว้างขวางเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมบริการต้องใช้คนทำหน้าที่บริการ โดยเฉพาะธุรกิจทางตรง เช่น โรงแรม ภัตตาคาร บริษัทนำเที่ยว ฯลฯ ส่วนในธุรกิจทางอ้อมอาจเป็นอาชีพเสริม เช่น หัตถกรรมพื้นบ้าน การใช้เวลาร่วมมารับจ้างก่อสร้าง เป็นต้น

5 การท่องเที่ยวจะมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ใดก็จะต้องจ่ายเป็นค่าอาหาร ซื้อผลิตภัณฑ์พื้นเมืองและหากพักแรมก็ต้องใช้เป็นค่าที่พัก เงินที่จ่ายออกไปนี้จะไม่ตกอยู่เฉพาะจากโรงแรมแต่จะกระจายไปสู่เกษตรกรรายย่อยต่างๆ เมื่อหัตถกรรมพื้นเมืองขายเป็นของที่ระลึกได้ก็จะมีคนนำเอาวัสดุพื้นบ้านมาประดิษฐ์เป็นของที่ระลึกแม้จะเป็นรายได้เพียงเล็กน้อยแต่เมื่อรวมกันเป็นปริมาณมาก ๆ ก็เป็นรายได้สำคัญซึ่งส่งผลต่อการกระตุ้นการผลิตหรือที่เรียกว่า Multiplier Effect ทางการท่องเที่ยวที่มีลักษณะที่สูงมากเมื่อเทียบการผลิตสินค้าหรืออุตสาหกรรมอื่นๆ

6 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีขีดจำกัดในการจำหน่าย อาจเรียกได้ว่าเป็น Limitless Industry เมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นๆ จากสถิติที่ผ่านมา

จำนวนนักท่องเที่ยวนานาชาติของโลกได้มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว กล่าวคือ เมื่อปี พ.ศ. 2493 นักท่องเที่ยวประจำชาติทั่วโลกมีจำนวนเพียงล้านคนและได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 290 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2527 กระนั้นก็ดีนักวิชาการทางการท่องเที่ยวก็ยังเชื่อว่าปริมาณในการท่องเที่ยวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก็เป็นเพียงการเริ่มต้นเท่านั้น เพราะว่าประชากรของโลกจะเพิ่มจำนวนขึ้นตลอดเวลา ในขณะที่วิวัฒนาการในการขนส่งที่สามารถขนส่งผู้โดยสารได้เป็นจำนวนมากทำให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางถูกลง การเดินทางท่องเที่ยวจึงมิได้จำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้สูงเท่านั้นดังแต่ก่อน การท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นเรื่องของความพึงพอใจของแต่ละบุคคล องค์การสหประชาชาติ ประกาศว่า “การเดินทางท่องเที่ยวเป็นสิทธิมนุษยชนอย่างหนึ่งที่รัฐต้องสนับสนุน”

7 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่มีขีดจำกัดในการผลิต เพราะไม่ต้องพึ่งดินฟ้าอากาศเหมือนการเกษตร ผลผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เสนอขายให้แก่นักท่องเที่ยวคือความสวยงามของธรรมชาติ หาดทราย ชายทะเล ป่าไม้ ภูเขา สภาพอากาศและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น พระบรมมหาราชวัง วัดวาอาราม โบราณสถานอาคารในท้องถิ่น ตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น ตลาดน้ำ ประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทก เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน ไม่ผันแปรหรือขึ้นอยู่กับสภาพฝนฟ้าอากาศ ดังเช่นการผลิตด้านการเกษตร หรืออุตสาหกรรมอื่นๆ ไม่ต้องลงทุนและใช้เทคโนโลยีเป็นจำนวนมากดังนั้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงได้รับการสนับสนุนและกระตุ้นจากองค์การท่องเที่ยวโลกอย่างจริงจังที่จะให้ประเทศที่กำลังพัฒนาได้สนใจและหันมาใช้อุตสาหกรรมนี้เป็นประโยชน์เพิ่มเติมต่ออาชีพการเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิม นับเป็นความได้เปรียบอย่างมากของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

8 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวช่วยสนับสนุนฟื้นฟู อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว สังคมไทยเป็นสังคมชาติเก่าแก่สืบเนื่องมาเป็นพันปี จึงมีวัฒนธรรม ระเบียบ ประเพณี นาฏศิลป์ การละเล่น ฯลฯ ที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เป็นมรดกตกทอดที่ควรแก่การนำออกเผยแพร่ฟื้นฟูและอนุรักษ์ไว้

9 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะมีบทบาทในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่างๆ เมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวจากภูมิภาคหนึ่งไปยังอีกภูมิภาคหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือคนต่างชาติก็ย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ในท้องถิ่น เช่น โรงแรม ภัตตาคาร สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งจะต้องมีผู้ลงทุนในหลายๆลักษณะเป็นการสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นเหล่านั้น

10 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นมาตรการที่ช่วยส่งเสริมความปลอดภัย และความมั่นคงให้พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพราะนักท่องเที่ยวจะเลือกเดินทางไปเที่ยวจะต้องมั่นใจว่าจะมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ฉะนั้นแหล่งใดที่นักท่องเที่ยวเข้าไปแหล่งนั้นจะต้องมีความปลอดภัยเพียงพอ

~~11 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีส่วนช่วยสันติภาพสัมพันธไมตรี และความเข้าใจอันดี ด้วยการเข้าใจซึ่งกันและกันเมื่อประชากรในประเทศเดียวกันมีความเข้าใจซึ่งกันและกันโดยการเดินทางไปมาหาสู่กัน ผลก็คือ ความสามัคคีสามานฉันท์ของคนในชาติ ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวระหว่างประเทศก็จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีที่จะนำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลกที่จะช่วยกันรักษาสัมพันธไมตรีให้มั่นคง~~

นโยบายการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยว 2540 – 2546

1 ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรการท่องเที่ยว ควบคู่กับสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงคุณภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะยาว และคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และมรดกของชาติสืบไป

2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทในการร่วมกันแก้ไข หรือป้องกันปัญหาการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารกิจการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีคุณค่า ช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

3 สนับสนุนการพัฒนาปัจจัยการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้วยโครงข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งภายใน และระหว่างประเทศ

4 ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในด้านการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาระบบเครือข่ายการคมนาคมขนส่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการบริการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้

5 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในชาติให้เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี มีความรักความหวงแหน และช่วยทำนุบำรุงทรัพยากรมรดกทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความโอปอ้อมอารี ให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยน้ำใจไมตรีอันดีงามสืบไป

6 ส่งเสริมการผลิตบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ เพื่อรองรับนโยบายการเปิดเสรีด้านการค้าบริการตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรชาวไทยมีงานทำในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

7 กำกับดูแลให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจใอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับความคุ้มครองตาม พร บ ธุรกิจนำเที่ยวและมัดคุเทศก์ พ ศ 2535 รวมทั้งผลักดันให้มีการกวดขันให้มาตรฐานต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างจริงจังต่อเนื่องตลอดไป

8 ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมทั้งในระดับครอบครัวชุมชน และสังคมสวนรวมของประเทศสืบไป

9 ส่งเสริมเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นพักอยู่นานวันใช้จ่ายเพิ่มมากยิ่งขึ้น และเดินทางกระจายไปทั่วภูมิภาค โดยคำนึงถึงขีดความสามารถหรือข้อจำกัดในการรองรับได้ของแต่ละแห่ง

10 สร้างค่านิยมให้ชาวไทยเพิ่มการเดินทางท่องเที่ยว และใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศ กระจายไปทั่วภูมิภาคตลอดปี เพื่อเพิ่มดุลการท่องเที่ยงให้มีมากขึ้น และเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่อไป

11 พิจารณาประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็น และเหมาะสมในลักษณะของการลงทุน ร่วมทุน หรือให้การส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนเพื่อประโยชน์โดยส่วนรวมของชาติและองค์กร

การท่องเที่ยวในภาคใต้ *X/10/07*

ผลผลิตทางการกระจายการท่องเที่ยวในภาคใต้

การกระจายตัวการเดินทางท่องเที่ยวในภาคใต้ในปี 2543 (กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2544 6) มีการกระจายตัวในภาวะชะลอตัวทั้งผู้เยี่ยมเยือนประเภทค้างคืนและไม่ค้างคืนโดยผู้เยี่ยมเยือนประเภทค้างคืนหรือนักท่องเที่ยวมีจำนวนการเดินทาง 9 92 ล้านคน และผู้เยี่ยมเยือนประเภทค้างคืนหรือนักทัศนาจรมีจำนวนการเดินทาง 3 01 ล้านคน รวมเป็นจำนวนการเดินทางในรอบปีนี้จำนวนทั้งสิ้น 12 93 ล้านคน หากพิจารณาระหว่างการขยายตัวการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยและชาวต่างประเทศพบว่าชาวต่างประเทศยังคงเดินทางเข้าทุกแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้อย่างต่อเนื่อง ยกเว้นเบตง ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากมาเลเซียและมีการปรับตัวตามภาวะเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศ ส่วนผู้เยี่ยมเยือนคนไทยมีแนวโน้มการการเดินทางท่องเที่ยวลดลงโดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยว นครศรีธรรมราช สุโขทัย หาดใหญ่และสมุย

ในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งผู้เยี่ยมเยือนมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในแต่ละพื้นที่ท่องเที่ยวประมาณ 3-45 วัน ก่อให้เกิดคืนพักของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้จำนวน 34 24 ล้านคืนพัก มีอัตราการลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 5 65 ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ โดยมีการท่องเที่ยวแบบวันเดย์มากขึ้น จากจำนวนคืนที่พักรวมแล้วเมื่อนำมาคำนวณหารายได้ที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในแต่ละพื้นที่รวมทั้งสิ้น 107 069 06 ล้านคน โดยที่นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนละต่อวัน 3,127-37 บาท ส่วนนัก

ทัศนอากรมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันประมาณ 1,629.37 บาท ก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนในแหล่งท่องเที่ยวรวมเป็นเงิน 4,909.64 ล้านบาท เมื่อรวมรายได้ทั้งสิ้นที่เกิดจากการท่องเที่ยวภายในประเทศของภูมิภาคนี้โดยไม่นับรวมเงินใช้จ่ายเดินทางระหว่างจังหวัดรวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 111,978.70 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากก่อนสูงถึงร้อยละ 0.53

สถานการณ์การพักแรมในภาคใต้

การขยายตัวของจำนวนห้องพักสำหรับนักท่องเที่ยวในภาคใต้ได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในสัดส่วนร้อยละ 5.60 ซึ่งจากจำนวนสถานพักแรมสำหรับนักท่องเที่ยว จำนวน 53,473 ห้องพัก มีอัตราการเข้าพักแรมเฉลี่ยร้อยละ 55.48 โดยทุกแหล่งท่องเที่ยวมีอัตราการเข้าพักแรมเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ยกเว้นสถานพักแรมในจังหวัดกระบี่ ภูเก็ตและสมุย แหล่งท่องเที่ยวที่มีอัตราการเข้าพักแรมต่ำกว่าร้อยละ 30 คือแหล่งท่องเที่ยว ชุมพรและระนอง ทั้งนี้ปี 2543 เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีอัตราการเข้าพักแรมสูงที่สุดทั้งนี้เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวนี้ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่พึ่งพิงตลาดชาวต่างประเทศและส่วนใหญ่เดินทางเข้าโดยตรงทางสายการบินต่างๆแล้วจึงเดินทางไปท่องเที่ยวตามจังหวัดต่างๆในละแวกใกล้เคียง (กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2544 : 7)

ส่วนการขยายตัวของอัตราการเข้าพักแรมมีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมาในอัตราร้อยละ 3.43 โดยสถานที่พักแรมในทุกแหล่งท่องเที่ยวมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งหมดยกเว้น ชุมพร ซึ่งตลาดนี้ยังเป็นตลาดเล็กๆสำหรับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะท่องเที่ยวภายในวันเดียว บางส่วนจะข้ามไปท่องเที่ยวตามเกาะต่างๆ แล้วเดินทางกลับ

แหล่งท่องเที่ยวในเกาะสมุย

ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในเกาะสมุย

เกาะสมุย เป็นเกาะที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก อยู่บริเวณอ่าวไทย ห่างจากสุราษฎร์ธานีไปทางทิศตะวันออก 84 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 247 ตารางกิโลเมตร ถนนรอบเกาะ (ถนนสายทิวราษฎร์ภักดี) ยาว 52 กิโลเมตร พื้นที่ 1 ใน 3 ของเกาะเป็นที่ราบ ล้อมรอบภูเขา ช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงคลื่นลมสงบเหมาะแก่การท่องเที่ยวที่สุด เกาะสมุย เป็นเกาะที่มีหาดทรายสวยทรายขาวมีชื่อหลายแห่ง อาทิ หาดเฉวง หาดนาเทียน หาดตลิ่งงาม หาดละไมนักท่องเที่ยวที่ต้องการหาดทราย ทะเล สายลม และแสงแดด ชายหาดที่ทอดยาวขนานไปกับทะเล ดันมะพร้าวริมชายหาดและน้ำทะเลใสสวย ล้วนเป็นเสน่ห์ที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่เคยไปสมุยมาแล้วต้องหวนกลับไปอีกครั้งแล้วครั้งเล่า อาหารทะเลสดก็เป็นอีกเสน่ห์ที่ชวนให้นักถึง

นอกจากทะเลสวยน้ำใส เกาะสมุยยังมีกิจกรรมที่กำลังได้รับความนิยมไปทั่วโลก บริการนักท่องเที่ยว นั่นก็คือ สปา หรือการดูแลสุขภาพด้วยการใช้น้ำบำบัด เช่น การอาบน้ำแร่ น้ำร้อน การบำบัดโดยการนวด หรือ การใช้พฤษบำบัด โดยใช้กลิ่นพืชพรรณธรรมชาติช่วยในการคลายเครียด ซึ่งมีสถานที่บริการอยู่หลายแห่ง ทั้งในโรงแรม

และศูนย์สปาโดยเฉพาะ แต่ละสถานที่มีบรรยากาศ ความสะอาดสบาย และการบริการที่ดีเยี่ยม ชวนให้รู้สึกผ่อนคลายอย่างแท้จริง และสำหรับนักกอล์ฟที่นี้ก็มีสนามกอล์ฟให้ได้ออกกำลังกายอีกด้วย

ความสวยงามทางธรรมชาติ ความสะอาดสบายของเกาะสมุย ยังผสมผสานด้วย ศิลปวัฒนธรรมของชาวพื้นถิ่นที่ยังคงเป็นรากฐานของความเป็นมาของชุมชนอีกหลายแห่งบน เกาะ เช่น วัดสำเร็จ วัดละไม เจดีย์แหลมสอ เป็นต้น

สถานที่น่าสนใจบนเกาะสมุย ชายหาดเกาะสมุยมีชายหาดที่สวยงามอยู่หลายแห่ง รอบเกาะชายหาดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปพักผ่อนกันมาก คือ หาดเฉวง และหาดละไม นอกจากนี้ มีชายหาดที่อ่าวบางรัก บ้านบ่อผุด หาดหน้าทอน หาดห้องยาง หาดแม่น้ำ และหาดเชิงมน เป็นต้น

น้ำตก มีน้ำตกหินลาด น้ำตกลาดวานร และน้ำตกหน้าเมือง ห่างจากท่าเรือหน้าทอน 3 กิโลเมตร 6 กิโลเมตร และ 14 กิโลเมตร ตามลำดับ เป็นน้ำตกที่ประชาชนนิยมมาเที่ยวพักผ่อนกันมาก ในฤดูฝนมีน้ำมาก การประปาสุราษฎร์ธานีได้อาศัยน้ำจากน้ำตกหินลาดทำน้ำประปาสำหรับแจกจ่ายให้ประชาชนในเขตหน้าทอน และบริเวณใกล้เคียงบริเวณ และที่น้ำตกหน้าเมือง 1 และ 2 จะมีกิจกรรมการนั่งช้างบริการนักท่องเที่ยว ตั้งแต่เวลา 09 00 น -17 00 น ทุกวัน

พระใหญ่ หรือ พระพุทธรูปปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 5 วา 9 นิ้ว ประดิษฐานอยู่บริเวณเกาะฟาน และเป็นที่ตั้งสำนักวิปัสสนากรรมฐานสำหรับผู้สนใจปฏิบัติธรรมพักอาศัยได้

พระธาตุหินงู พระบรมสารีริกธาตุเกาะสมุย หรือชาวเกาะสมุยเรียกว่า พระธาตุศิลาสูง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเกาะสมุย 17 กิโลเมตร ตามประวัติสร้างโดยชาวบ้านตำบลมะเร็ด ชื่อ นายศรีทอง และได้มีพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2498 โดยเจ้าคุณพระอรุณทัตติสิขุทธิพงศ์แห่งวัดซีโตน อำเภอฝักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นผู้มอบให้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จมาทรงนมัสการ เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2505 ชาวเกาะสมุยจึงถือเป็นประเพณีงานนมัสการสืบมา

เจดีย์แหลมสอ เป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้นโดยหลวงพ่อด่าง พระภิกษุที่เป็นที่เคารพนับถืออย่างยิ่งของชาวเกาะสมุย มรณภาพเพราะเรืออัปปาง เมื่อพ.ศ. 2519 องค์พระเจดีย์ประดับด้วยกระเบื้องสีทองทั้งองค์ ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ อยู่ริมทะเลเขตติดต่อระหว่างตำบลดลิ่งงาม - หน้าเมือง

วัดคุณาราม (วัดเขาไผ่) บริเวณกิโลเมตรที่ 13 ใกล้หน้าตักหน้าเมือง มีพระซึ่งชาวบ้านเรียกว่า หลวงพ่อด่าง หรือหลวงพ่อด่าง ปิยะสิโล (ท่านพระครูสมถกิตติคุณ) มรณภาพไปแล้วแต่ศพไม่เน่าเปื่อย บรรจุในโลงแก้ว ในทานั่งวิปัสสนากรรมฐาน

ฟาร์มงูพังกา ตั้งอยู่ที่ 88/2 หมู่ที่ 4 ตำบลลี้งาม ภายในฟาร์มเลี้ยงงูทุกชนิด มีการแสดงของคนจับงูวันละ 2 รอบ เวลา 11 00 น และเวลา 14 00 น อัตราค่าเข้าชมคนละ 250 บาท รายละเอียดติดต่อที่ฟาร์ม โทร 0-7742-3247, 0-1476-5700

บ้านควายไทยสมุย ตั้งอยู่ที่ 20 หมู่ 1 ตำบลหน้าเมือง บนเนื้อที่ 35 ไร่ เป็นที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การดำรงชีวิตตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวนาไทย แสดงการทำนาปลูกข้าว การดำนา การเก็บเกี่ยว การดำข้าวโดยใช้ครก การใช้ควายกับคนไถในการพรวนดินแทนรถแทรกเตอร์ รวมทั้งการแสดงการเล่นของชาวนาในช่วงหลังเสร็จสิ้นการทำนา อาทิ การเล่นดนตรีบนหลังควาย เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยจากการทำนา นอกจากนี้ภายในบริเวณยังได้จำลองให้เห็นและสัมผัสบรรยากาศแบบไทย ที่มีบริการนั่งเกวียนหรือนั่งบนหลังควาย สำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน สำหรับการแสดงจะมี 2 รอบ คือ เวลา 10 00 น และ 15 00 น ทุกวัน ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 350 บาท เด็ก 175 บาท สอบถามข้อมูล โทร 0-7774-8680 โทรสาร 0-7741-8681

หินดา หินยาย อยู่บริเวณอ่าวละไม ตำบลมะเร็ด เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของหินแกรนิตเกิดจากการกัดเซาะโดยน้ำทะเลและความร้อนจนเกิดเป็นโขดหินรูปร่างประหลาด มีนิทานท้องถิ่นเล่ากันต่อๆมาว่า นานมาแล้ว มีตายายคู่หนึ่งชื่อ ตาเครงกับยายเรียม เป็นชาวปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช เดินทางโดยเรือใบเพื่อจะไปสู่ขอลูกสาวของตามองลาย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้กับลูกชาย ครั้นเรือแล่นมาถึงบริเวณแหลมละไม เกิดพายุใหญ่ทำให้เรือล่ม ทั้งตาและยายเสียชีวิต คลื่นซัดขึ้นเกยหาดและกลายเป็นหินที่เห็นในปัจจุบันนี้

พิพิธภัณฑสถานบ้านวัดละไม อยู่ในวัดละไม เป็นอาคารไม้ 2 ชั้น เป็นที่รวบรวมของเก่า เครื่องมือเครื่องใช้ชีวิตประจำวันของชาวบ้านบนเกาะและที่อื่นๆ ในภาคใต้ เช่น ตะเกียงโบราณ แบบต่างๆ กรงนกเขา กลองมโหระทึก อายุกว่า 300 ปี เป็นศิลปกรรมในยุคโลหะของวัฒนธรรมดองซอนตอนเหนือของเวียดนาม ค้นพบเมื่อปี 2543 ใช้ในพิธีกรรมขับไล่ผี ขอฟน เป็นต้น

สวนผีเสื้อสมุย ตั้งอยู่บนเนินเขาติดทะเลทางทิศใต้ของเกาะสมุย บริเวณแหลมนาเทียน ห่างจากหมู่บ้านชาวประมงบ้านหัวถนน 3 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 20 ไร่ ภูมิประเทศเป็นเนินเขาที่ค่อยๆลาดลงสู่ทะเล มีส่วนที่เป็นสวนพฤกษศาสตร์จัดเป็นสวนหินปลูกไม้ดอกไม้ประดับรวบรวมพันธุ์ไม้ไทย พืชสมุนไพรและไม้ป่านานาชนิด เพื่อจัดเป็นที่อยู่สำหรับผีเสื้อ และมีบริเวณที่จัดไว้สำหรับนักท่องเที่ยวได้ชมเช่น บ้านผึ้ง เป็นบ้านไม้ไทย ภายในเป็นห้องมืดจัดแสดงการเจริญเติบโตของผึ้งในรังอย่างละเอียด พิพิธภัณฑสถานแมลง จัดแสดงพันธุ์แมลงทั้งพันธุ์ไทยและพันธุ์ต่างประเทศ สวนผีเสื้อสมุยเปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 08 00 – 17 30 น อัตราค่าเข้าชมผู้ใหญ่ 120 บาท เด็ก 60 บาท รายละเอียดติดต่อ โทร 0-7742-4020 – 21

เกาะอ่าววาง อยู่หลังอ่าวนาเทียน ทะเลบริเวณนี้มีแหล่งปะการังที่อุดมสมบูรณ์ นักท่องเที่ยวที่ต้องการเช่าเรือท่องกระจกและอุปกรณ์ดำน้ำ สามารถติดต่อได้ที่ โรงแรมเซ็นทรัล สมุย วิลเลจ โทร 0-7742-4024

ศูนย์ลิงสมุย ตั้งอยู่บริเวณทางเข้าหมู่บ้านเขาพระ หมู่ที่ 1 ตำบลบ่อผุด มีการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยและการแสดงการฝึกลิงเปิดแสดงทุกวันๆละ 3 รอบ คือ 10 30 น 14 00 น และ 16 00 น อัตราค่าเข้าชม ชาวไทยและชาวต่างประเทศ ผู้ใหญ่ 150 บาท เด็ก 50 บาท รายละเอียดติดต่อ โทร 0-7724-5140

พิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำสมุยและสวนเสือ อยู่ที่อ่าวแหลมเล็ด มีการแสดงสัตว์น้ำหลากชนิดที่น่าสนใจ เสือเบงกอล เสือดาว เปิดให้เข้าชมเวลา 09 00 – 18 00 น ค่าเข้าชม คนไทย 100 บาท ชาวต่างชาติ 250 บาท เด็ก 150 บาท รายละเอียด โทร 0-7742-4017-8 โทรสาร 0-7742 4019

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

มีงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่การวิจัยครั้งนี้ที่สำคัญดังต่อไปนี้

อดีย์ และแอนเดอร์ เซน (สมจิตร กาหวางศ์ 2541 48-49 , อ้างอิงจาก Aday and Anderson 1978) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มาท่องเที่ยวในสวนสาธารณะในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 1,240 คน โดยทำการสำรวจเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพภูมิอากาศและการจัดการโดยทั่วไป พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 80 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะด้านการจัดการทั่วไป และด้านภูมิสถาปัตยกรรมส่วนตื้นอื่นๆ มีความพึงพอใจ รองลงมาสำหรับด้านบริการบางรายการ เช่น การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเครื่องมือในการประกอบกิจกรรมนันทนาการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำ ✓

ยุง และ ฟลาวเวอร์ (ซูลิพร ไกรเวียง 2531 48 – 49 อ้างอิงจาก Young and Flower 1978) ได้ศึกษาเกี่ยวกับป่าสงวนในเมืองคูก (Cook Country Forest Preserve District) ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการป้องกันผลกระทบอันอาจเกิดจากการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อพื้นที่และลักษณะของป่าไม้ตามธรรมชาติ ซึ่งมีความเรียบง่าย และไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติใดๆ ในพื้นที่ เช่น การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกนันทนาการ นักท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะพักผ่อนในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติมากกว่า แต่สำหรับสิ่งที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการมาก ได้แก่ บริการด้านความปลอดภัย และบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของสหรัฐอเมริกาทั้งในแถบตะวันออกและตะวันตกต่างไม่เห็นด้วยกับการสร้าง

สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ป่าเปลี่ยว และจะมีการเปลี่ยนแปลงก็ควรจะมีเพียงเล็กน้อย เช่น การตั้งแคมป์ควรมีลักษณะง่าย ๆ ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

แฮคแมน และโอลด์แมน (สมหวัง พิริยานุวัฒน์ และคนอื่นๆ 2540 4-47 , อ้างอิงจาก Hackman and Oldman 1980) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความเกี่ยวข้องกับงาน (Job Involvement) พบว่าลักษณะงาน (Job Characteristics) ได้แก่ ความมีอิสระในการทำงาน (Autonomy) ความหลากหลายของงาน (Skill Variety) ความมีเอกลักษณ์ของงาน (Task Significant) มีอิทธิพลต่อความเกี่ยวข้องกับงาน นอกจากนี้พฤติกรรมกรรมการตรวจตราดูแล (Supervisory Behaviors) มีอิทธิพลต่อความเกี่ยวข้องกับงาน (Lance 1991) การมีส่วนร่วม (Participation) (Smith & Rannick 1990) และความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น แรงจูงใจภายในก็มีผลต่อความเกี่ยวข้องกับงาน (Gardner, Dunbam, Cummings and Pierce 1989) การจริยธรรมแบบโปรเตสแตนต์ (Protertant Ethic) ยังมีผลต่อความเกี่ยวข้องกับงาน (Brockner, Rover and Blonder 1988)

สำหรับความคิดเห็นทั่วไป มีความเห็นว่าควรปรับปรุงพัฒนาในด้านผู้ให้บริการการรักษาความปลอดภัยและเครื่องอำนวยความสะดวกให้ทันสมัยมากกว่าที่เป็นอยู่

โบธา (Botha 1981 783 - 784A) ได้ทำการศึกษาในเรื่อง การบริหารงานอุทยาน และนันทนาการสำหรับชุมชนในแอฟริกาใต้ โดยสอบถามนักท่องเที่ยวในวนอุทยานในแอฟริกาใต้ โดยถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 คน พบว่า การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาในด้านของงบประมาณมีจำกัดในแต่ละอุทยาน และถ้าอุทยานใดมีงบประมาณน้อยก็จะส่งผลให้อุทยานแห่งนั้นมีคุณภาพต่ำไปด้วย ดังนั้นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวควรมีมาตรการในการแก้ไขตามความเหมาะสม เช่น การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้พอเหมาะกับปริมาณของสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ การเพิ่มค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงดูแลรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการลงทุนของเอกชน เป็นต้น

อีไลน์ (Ealine 1984 30 - 40) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ นันทนาการ และสวนสาธารณะของเอกชนในนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการสำรวจประชาชนที่มาท่องเที่ยวจำนวน 980 คน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อทราบระดับความพึงพอใจในการบริการ การนันทนาการและสภาพสวนสาธารณะ พบว่า ประชาชนที่เป็นผู้หญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 68.82 ความพึงพอใจในด้านการจัดโปรแกรมกิจกรรม นันทนาการอยู่ในระดับมากที่สุดเพศหญิงและเพศชาย ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 50 สำหรับอาชีพส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดด้านสภาพพื้นที่และการนันทนาการ รองลงมา ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา

เฮนดี และคณะ (Hendee and Others 1984 60 - 64) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว จำนวน 140 คน ที่ไปท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าแถบตะวันตกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา 3 แห่ง โดยการสอบถามและสัมภาษณ์ พบว่า นักท่องเที่ยว ร้อยละ 40 เห็นด้วย

กับการจ่ายค่าธรรมเนียมในการเข้าไปท่องเที่ยว เพื่อจะได้มีเงินไปใช้ในการพัฒนาเพื่อบริการบำรุงรักษา แต่ในเรื่องการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว และการส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาลงทุนเพื่อพัฒนา มีความเห็นด้วยน้อย มีประมาณร้อยละ 10 เท่านั้น และเห็นด้วยกับการลดผลกระทบในพื้นที่ โดยวิธีการกระจายกลุ่มนักท่องเที่ยวมากกว่า

โคแวน (Cowan William, Earl 1989 12) ได้ศึกษาโดยการประมาณความพึงพอใจของนายจ้างและลูกจ้าง ซึ่งอบรมที่โรงเรียนเทคนิคในพื้นที่หุบเขาแคนเนเดียนเกี่ยวกับโครงการอาชีพด้านอุตสาหกรรมกับความสามารถ 8 ด้าน คือ ทักษะงานฝีมือ ความรู้ทางช่างเทคนิค ความสามารถทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการอ่าน การตีความ ความสามารถในการทำความเข้าใจและแก้ปัญหาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและความสามารถในการแนะนำผลการศึกษาพบว่านายจ้างและลูกจ้างได้ให้ความสำคัญของความสามารถ 8 ด้าน ในลักษณะเดียวกัน ความรู้ทางช่าง ทักษะงานฝีมือและมนุษยสัมพันธ์ได้รับความสนใจมากเป็นพิเศษทั้งนายจ้างและลูกจ้าง

เซบาลอส ลาสคูเรน (Celballos Lascurain 1998 111 – 112) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณอ่างรอกซ์ เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการบริเวณอ่างรอกซ์ เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย จำนวน 240 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอัตราส่วน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ คือ ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือสุขภาพสิ่งแวดล้อมระดับการศึกษา และการให้คุณค่าต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีผลต่อความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

งานวิจัยในประเทศไทย

จากการได้ศึกษาค้นคว้าผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย พบที่สำคัญสรุปได้ดังนี้
 ลำพอง ศรีทับทิม (2535 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว อยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรมแต่นักท่องเที่ยวชาวไทยก็ยังมี ความพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ จังหวัดที่อาศัยอยู่ใน

ปัจจุบัน ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวและจำนวนวันที่พักค้างกัน มีผลต่อความพึงพอใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ยกเว้นเพศ เขตที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน ประสบการณ์การท่องเที่ยวสะพานต่างๆ จำนวนครั้งที่มาสะพานข้ามแม่น้ำแคว และกิจกรรม การพักผ่อนที่ต่างกัน ไม่มีผลที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ สภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควแตกต่างกัน

สลักฤทัย เดียวตระกูล (2539 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษานักท่องเที่ยวเมืองพัทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของหาดพัทยา ศึกษาถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา และศึกษาถึงแต่ละปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการกำหนดระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมากน้อยแค่ไหน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณหาดเมืองพัทยา ส่วนสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจ ได้แก่ ความสะอาดของหาดทราย ความสะอาดของน้ำทะเล ความสะดวกของที่จอดรถ ความสะดวกของห้องน้ำและห้องอาบน้ำจืด ปริมาณถังขยะ จำนวนแผ่นป้ายสื่อความหมาย และการปลูกสร้างอาคารเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากมีความพึงพอใจในเรื่องความกว้างของชายหาดและความเหมาะสมของแสงแดด สิ่งไม่พึงพอใจในเรื่องความขาวละเอียดของทราย ความสะอาดของชายหาด ความสะอาดของน้ำทะเล และความตื้น – ลึกของน้ำทะเล ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยมีความพึงพอใจในเรื่องดังกล่าวมาก ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่มีอายุมาก ดังนั้น นักท่องเที่ยวที่มี อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ที่อยู่อาศัย และประสบการณ์การท่องเที่ยวชายทะเล ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณหาดเมืองพัทยา แตกต่างกัน

สิรินาถ นุชชัยเหล็ก (2541 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดภูเก็ต พบว่าจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ตเป็นกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกันทั้งภูมิสำเนา ทัศนคติ รสนิยมและความต้องการท่องเที่ยว ดังนั้นปัจจัยบวก คือ สภาพภูมิทัศน์ของท้องถิ่นและสาธารณูปโภคที่เพียงพอ ส่วนปัจจัยลบมีความแตกต่างกันในแต่ละจังหวัด พบว่าในจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด คือ ปัญหาการจราจรติดขัด ส่วนจังหวัดภูเก็ตเป็นปัญหาอาคารสูงและการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวต่างชาติ ดังนั้นเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติตัดสินใจเดินทางไปยังจังหวัดภูเก็ตมากกว่าจังหวัดเชียงใหม่ เกิดจากจังหวัดเชียงใหม่มีการพัฒนาเป็นเมืองขึ้นอย่างรวดเร็ว จนทำให้เกิดความสูญเสียเอกลักษณ์ของท้องถิ่นลงและยังประสบปัญหาต่อเนื่องอีก ได้แก่ ปัญหาการจราจรติดขัด และปัญหามลพิษ ส่วนที่สอง เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทั้งทางด้านบวกและ

ด้านลบกับภูมิสำเนา ผลปรากฏว่า ในจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจัยทางด้านบวกในด้านวัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น และการซื้อสินค้าและของที่ระลึก ส่วนปัจจัยทางด้านลบในด้านปัญหาอาชญากรรม และปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอมีความสัมพันธ์กับภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ส่วนจังหวัดภูเก็ต ปัจจัยทางด้านบวกในด้านภูมิอากาศที่ดี ความเป็นมิตรและอบอุ่น สิ่งแวดล้อมที่ดี และการอาบแดด และปัจจัยทางด้านลบในด้านปัญหาอาชญากรรมและปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอ

ฐปณี สุวรรณฉัตรชัย (2542 บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การแสวงหาข่าวสาร การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อข่าวสารของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร พบว่า 1 ลักษณะประชากรทางสถานภาพ อาชีพ รายได้และประเทศ ที่แตกต่างกันมีการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน 2 การแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับการใช้ ประโยชน์จากข่าวสาร 3 การแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ในข่าวสาร 4 การใช้ประโยชน์จากข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในข่าวสาร

วิภา วัฒนพงศ์ชาติ (2542 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อศึกษาถึงสภาพแวดล้อม บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผน การจัดการธุรกิจพัฒนาและ ส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัด โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาจังหวัดเพชรบุรี และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ จะเดินทางมาจังหวัดเพชรบุรีในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ โดยเดินทางมากับครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน เพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางไป ได้แก่ หาดชะอำ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เขารัง หาดเจ้าสำราญ และนิยมค้างคืนตามโรงแรม บ้านเพื่อน ญาติ บังกะโล รีสอร์ทเทกสท์เฮาส์ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่จะพิจารณาให้ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยด้านที่ตั้งและระยะทาง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากต่อการตัดสินใจเดินทางมาจังหวัดเพชรบุรีและพิจารณาให้ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลปานกลางต่อการตัดสินใจเดินทางมาจังหวัดเพชรบุรี สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสิ่งกระตุ้นทางการตลาดนั้น พบว่า อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ และภูมิสำเนา มีความสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นทางการตลาด

นิคม ประเมโท (2543 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยที่จูงใจนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดอุดรธานีพบว่า นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดอุดรธานีส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 55.25) อายุระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 36.25) เป็นพนักงาน/

ลูกจ้าง บริษัท (ร้อยละ 26 50) และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 32 75) และส่วนใหญ่เดินทางมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มากที่สุด (ร้อยละ 47 25) โดยมีวัตถุประสงค์ของการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว (ร้อยละ 41 75) ส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 44 50) มากับครอบครัว (ร้อยละ 52) นิยมพักแรมในจังหวัดอุดรธานี (ร้อยละ 83) มากที่สุด รองลงมา พักแรมที่โรงแรม (ร้อยละ 45 50) และนิยมมาท่องเที่ยวในช่วงฤดูหนาวมากที่สุด (ร้อยละ 51 50) โดยมากเลือกมาที่แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีมากที่สุด รองลงมา เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามลำดับ นักท่องเที่ยวเห็นว่า ปัจจัยที่จูงใจให้เข้ามาเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี เป็นลำดับแรกคือ ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมา เป็นความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ต้องการศึกษาศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์โบราณคดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก รถนำเที่ยว ร้านอาหาร มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนนหนทาง ไฟฟ้า ประปา สื่อสาร ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เช่น ค่าที่พักค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่านำเที่ยว เหมาะสมกับราคา มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจ และมีบริษัทบริการนำเที่ยวให้เลือกมากมาย ตามลำดับ

✓บรรจบพร สุนทรรัตนกุล (2544 บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุระหว่าง 20 - 35 ปี และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานลูกจ้าง และมีรายได้ได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน ส่วนผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว 4 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ และด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ประเภทที่พักแรมที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการมากที่สุด คือ แพพักงานประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวสนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว พาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี คือ รถยนต์ส่วนตัว แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด คือ น้ำตกเอราวัณ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ด้านบรรยากาศ ด้านจิตใจ พบว่า มูลเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีมากที่สุด คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับมาก คือ ความสะดวกสบายในการเดินทาง ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ พบว่า แหล่งข้อมูลของจังหวัดกาญจนบุรีที่นักท่องเที่ยวได้รับ คือ ประสบการณ์จากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว สินค้าที่ระลึก/ของฝาก ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เลือกซื้อ คือ ประเภทอาหาร และนักท่องเที่ยวคิดว่า ราคาสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก มีความเหมาะสม ส่วนในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในระดับมาก คือ เล่นน้ำตก ด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า นักท่องเที่ยว

มีความคิดเห็นระดับมาก ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว และ ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ไม่มีความสอดคล้องกัน

✓ ประกาศิต ทองเจือเพชร (2544 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางการตลาดที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจ ท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกา ผลการศึกษาได้ แบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทย พบว่า ใน ตลาดระหว่างประเทศ นักท่องเที่ยวจากตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วน ตลาดนักท่องเที่ยวจากกลุ่มทวีปอเมริกาเข้ามาท่องเที่ยวเป็นอันดับสาม ส่วนที่ 2 ลักษณะกลุ่ม ตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ทางชายฝั่งตะวันตกเป็นเพศชาย มีอายุ 31-40 ปี การ ศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นผู้บริหาร ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า เดินทางมาเพื่อพักผ่อนและมาอยู่กับเพื่อน ก่อนเดินทางจะหา ข้อมูลจากหนังสือนำเที่ยว จำนวน วันพักเฉลี่ย 13.58 วัน และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 106 เหรียญสหรัฐ ส่วนที่ 4 ความคิด เห็นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประทับใจในความเป็นมิตรของคนไทยมากที่สุด และคาดว่าจะกลับมาท่องเที่ยวอีก ส่วนที่ 5 ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวพบว่า ราคาเป็น ปัจจัยที่มีผลมากที่สุด ส่วนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับความสำคัญของสินค้า ทางการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับเพศ ระดับความสำคัญของราคามีความสัมพันธ์กับเพศ การศึกษา และรายได้ และประเภทของระดับราคามีความสัมพันธ์กับอายุและการศึกษา ประเภทของการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์กับอายุ

✓ ศศิธร สามารถ (2545 บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดกระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มี อายุระหว่าง 25 – 34 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานเอกชน/รับจ้าง มีรายได้ ต่อเดือนระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท มากที่สุด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ ส่วนตัว สถานที่พักแรมคือโรงแรม ใช้เวลาช่วงวันหยุดตามเทศกาลในการเดินทางมาท่องเที่ยว ประเภทกิจกรรมที่ชอบ การดำน้ำชมปะการัง จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายมากที่สุด คือ 4,001 – 5,000 บาท และสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ความสะอาดของ สถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวน 1 ครั้งในระยะเวลา 3 ปี ใช้เวลาอยู่ในจังหวัดกระบี่ประมาณ 3 – 5 วัน และส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวมีความตั้งใจว่าใน อนาคตจะมาท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่แน่นอน นักท่องเที่ยวพึงพอใจอย่างมากในด้านสถานที่ท่องเที่ยว มีความสวยงามมีเอกลักษณ์และพึงพอใจอย่างมากต่อหมู่เกาะพีพี ผลการทดสอบความ แตกต่าง นักท่องเที่ยวที่มีอายุ อาชีพ แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ แตกต่างกัน และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้แตกต่างกันมีความพึงพอใจด้าน สถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งที่นัก ท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุง และความตั้งใจในการมาเที่ยวในอนาคตแตกต่างกันมีความพึงพอใจ

ใจในการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่แตกต่างกัน พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ได้แก่ พาหนะในการท่องเที่ยว และสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงแตกต่างกันมีความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน

พัชรา ลากลิอชัย (2546 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยว ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และตลาดน้ำท่าคา จังหวัดสมุทรสงคราม

ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวเพศหญิงมาเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก และตลาดน้ำท่าคา มากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 15-24 ปี สถานภาพโสด การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือปวช อาชีพเป็นพนักงานเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 6,500 บาท ลักษณะการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก และตลาดน้ำท่าคา มีความคล้ายคลึงกัน โดยพบว่าส่วนใหญ่ต้องการพักผ่อน เป็นแรงจูงใจในการท่องเที่ยว มีโอกาสท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ นักท่องเที่ยวจะร่วมเดินทางกับครอบครัวมากที่สุด โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลข่าวสารของตลาดน้ำดำเนินสะดวกมากกว่า ตลาดน้ำท่าคา และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุด คือ โทรทัศน์ นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก และตลาดน้ำท่าคาอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดการทรัพยากรทางนักท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก ให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่นมากที่สุด ส่วนตลาดน้ำท่าคาให้ความสำคัญกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนตลาดน้ำมากที่สุด และด้านการจัดการบริการทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวกและตลาดน้ำท่าคาให้ความสำคัญเหมือนกัน คือ ผู้ขายควรมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีและไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว การทดสอบสมมติฐานระดับความพึงพอใจและปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พบว่า

1 ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวกและตลาดน้ำท่าคาแตกต่างกัน โดยระดับความพึงพอใจต่อการจัดนักท่องเที่ยวตลาดน้ำท่าคาสูงกว่า ระดับความพึงพอใจต่อการจัดนักท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก และให้ความสำคัญกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนในตลาดน้ำมากที่สุด

2 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษา, อาชีพ, พาหนะที่ใช้ในการเดินทางที่แตกต่างกัน ส่วนการรับรู้ข่าวสารจากนิตยสาร/วารสาร บุคคลในครอบครัว เพื่อน/เพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดน้ำท่าคา ได้แก่ อายุ ที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้มีอายุน้อยจะมีความพึงพอใจมากกว่าผู้มีอายุมาก การรับรู้ข่าวสารจากเพื่อน/เพื่อนบ้าน และความคาดหวังต่อการจัดนักท่องเที่ยวตลาดน้ำท่าคา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพึงพอใจ

ไพฑูรย์ ปานทอง (2546 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน คือด้านตามธรรมชาติ และด้านมนุษย์สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 คน ผลการศึกษาพบว่า

1 นักท่องเที่ยวชาวไทยผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 450 คน เป็นเพศชายและหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุ 15-24 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นนักเรียนนักศึกษา และอาศัยอยู่ในเขตภาคตะวันตก

2 วัตถุประสงค์และแผนการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดชะอำมากกว่า 5 ครั้ง นิยมมาในช่วงวันหยุด และวันหยุดเทศกาล เดินทางมากับกลุ่มครอบครัวมีคนในกลุ่มจำนวน 11-20 คน ใช้พาหนะรถยนต์ส่วนตัว ส่วนมากไม่พักแรมค้างคืน ผู้ที่ค้างคืนจะใช้บริการบังกะโล/รีสอร์ท ระยะเวลาค้างคืน 1 วัน เกือบทั้งหมดมาเพื่อการท่องเที่ยว/พักผ่อน โดยมีเพื่อน/ญาติเป็นเหตุจูงใจในการเดินทาง ส่วนใหญ่เล่นน้ำทะเลเป็นกิจกรรมหลักขณะอยู่บนชายหาด ค่าใช้จ่าย 100-300 บาทต่อวันต่อคน ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวต้องการกลับมาเที่ยวอีก และความสวยงามของสถานที่เป็นเหตุจูงใจในการกลับมาเที่ยวซ้ำ

3 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความเห็นให้มีการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ที่จอดรถและสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมาคือ ห้องน้ำ/สุขา ถนน/เส้นทางลงชายหาดและทางเลียบชายหาด และการเก็บขยะ ตามลำดับ

4 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและด้านมนุษย์สร้างขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านตามธรรมชาติมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

5 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านใกล้เคียงกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและด้านมนุษย์สร้างขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 สำหรับด้านธรรมชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

7 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

8 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและด้านมนุษย์สร้างขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 สำหรับด้านธรรมชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

สันติ สุขเย็น (2546 80 - 82) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดวนกร อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มารับบริการขององค์การอุทยานแห่งชาติหาดวนกร ในด้านต่างๆ และกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งที่จัดไว้บริการทำการสำรวจความรู้สึกโดยใช้แบบสอบถาม ตามกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 280 คน และวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาจากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว พบส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบริการของเจ้าหน้าที่ เครื่องอำนวยความสะดวก อาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง และการดูแลรักษาความสะอาด อยู่ในระดับน้อย สำหรับกิจกรรมนันทนาการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในสวนรวม และเมื่อลำดับความชอบกิจกรรม 5 อันดับ พบดังนี้ อันดับหนึ่ง กีฬาชายหาด อันดับสอง เล่นน้ำชายฝั่ง อันดับสาม ดำน้ำดูสัตว์ทะเลใต้น้ำ เช่น ปะการัง กะละบิงหา ดอกไม้ทะเล และปลาสวยงาม อันดับสี่ กิจกรรมแคมป์ (camping) อันดับห้า สำรวจป่าชายทะเล

เสริมสกุล เสรีกิจ (2547 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยทำการสำรวจบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเกาะภูเก็ต 5 แห่ง คือ หาดป่าตอง หาดสุรินทร์ แหลมพรหมเทพ วัดฉลอง และอ่างฉลอง ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและแยกตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาปัจจัยอิทธิพลองค์ประกอบของการท่องเที่ยว พบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยด้านทรัพยากรท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการบริการ แต่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัจจัยด้านสินค้าของที่ระลึก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย ¹⁶⁴

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำรวจทัศนคติความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเกาะสมุยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์หาข้อมูลเพื่อสรุปผลต่อไป โดยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

- 1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
- 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาเที่ยวเกาะสมุย มีจำนวน 875,432 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2546 1 - 2)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาเที่ยวเกาะสมุย โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการใช้ตารางเทียบขนาดตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 607 - 610) ได้จำนวน 384 คน
- 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างจัดกระทำโดยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในเกาะสมุย โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในเกาะสมุย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย

ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อถามความพึงพอใจนั้นมีช่วงวัดแบ่งเป็น 5 ช่วงและกำหนดน้ำหนักของคะแนนเป็น ดังนี้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	5
ระดับความพึงพอใจมาก	4
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	3
ระดับความพึงพอใจน้อย	2
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	1

และนำค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามมาแปลความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2530 92 - 96)

มาก	3 67 – 5 00
ปานกลาง	2 34 – 3 66
น้อย	1 00 – 2 33

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาใน ข้อ 1 มาวิเคราะห์เนื้อหา และทำการสร้างแบบสอบถาม

3 สร้างแบบสอบถามตามวิธีการเขียนแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) มี 5 ระดับ โดยคำนึงถึงผลการประเมินที่แปลผลออกมาเป็นคุณศัพท์ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด

4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้ว ให้คณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญตรวจ แก้ไขสำนวน ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ

5 ปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทแนะนำ แล้วนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยดำเนินการ ดังนี้

5 1 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสร็จแล้วไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบ แก้ไข เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

5 2 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไข ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตามที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ใช้ดุลยพินิจพิจารณาเป็นราย

ข้อว่า แต่ละข้อคำถามนั้น มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ กำหนดน้ำหนักคะแนนของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2531 14-15)

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยบันทึกผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อแล้ว นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ และเลือกข้อคำถามที่มี ดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.5 หรือมากกว่า ไปใช้ในการสอบถาม ปรากฏว่า มีจำนวนข้อคำถามที่ใช้ได้ 46 ข้อ จากที่สร้างไว้ 55 ข้อ

2 นำแบบสอบถามที่ผ่านขั้นตอนในข้อ 5.2 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ที่มาเที่ยวเกาะสมุย จำนวน 50 คน แล้วนำผล ข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2536 170-171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8158

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1 ขออนุญาตราชการจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวไทย จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2 ดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 1 เดือน (กุมภาพันธ์ 2548) โดยแจกแบบสอบถาม 450 ฉบับ และได้คืนทุกฉบับ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1 ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับสมบูรณ์ไว้ได้จำนวน 400 ฉบับ จาก 450 ฉบับ จึงนำไปใช้ทั้ง 400 ฉบับ สำหรับวิเคราะห์ในครั้งนี้

2 ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

3 คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยที่มาท่องเที่ยวเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คะแนนความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 โดยใช้ทดสอบค่าที (t-test) และข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 โดยใช้ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) หรือค่าเอฟ (F-test) และกรณีผลการทดสอบระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต้องทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป โดยใช้สถิติแอล เอส ดี (LSD) และในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ ยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย ใช้สถิติดังนี้

1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1 1 ค่าความถี่ (Frequency)

1 2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1 3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1 4 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

2 1 ทดสอบค่า ที (t-test)

2 2 ทดสอบค่า เอฟ (F-test)

2 3 ทดสอบความที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 05 ทดสอบโดยใช้วิธี LSD

(Least Significant Different's Method)

3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

3 1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิวิเคราะห์ออกมาในเชิงปริมาณหรือตัวเลข

3 2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอนต่างๆ 3 ขั้นตอน และเพื่อให้เกิดความหมายที่ตรงผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ และอักษรในการวิเคราะห์ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F – distribution)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ความน่าจะเป็นหรือโอกาสสำหรับการบอกนัยสำคัญทางสถิติ (Probability)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เสนอในรูปตารางประกอบความเรียงโดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย และ วิธีการที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว ดังแสดงผลในตาราง 1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย ในด้านความพึงพอใจที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยว ความพึงพอใจที่มีต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ความพึงพอใจที่มีต่อการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ความพึงพอใจที่มีต่อการบริการของผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการเดินทาง ความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ดังแสดงผลในตาราง 2

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ โดยทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อผลการทดสอบพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธี เอล เอส ดี (LSD) ดังแสดงผลในตาราง 3 – 13

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย และ วิธีการที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว ดังแสดงผลในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย และ วิธีการที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว

ตัวแปร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	259	64.75
	หญิง	141	35.25
	รวม	400	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 15 ปี	19	4.75
	15 – 25 ปี	187	46.75
	26 – 36 ปี	123	30.75
	37 – 46 ปี	45	11.25
	47 ปีขึ้นไป	26	6.50
	รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	3	0.75
	มัธยมศึกษา	83	20.75
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	81	20.25
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	233	58.25
	รวม	400	100.00
อาชีพ	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	77	19.25
	พนักงานบริษัทหรือเอกชน	193	48.25

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ค้าขายหรือธุรกิจ	63	15 75
	เกษตรกรรม	16	4 00
	รับจ้างทั่วไป	24	6 00
	แม่บ้านไม่ได้ทำงานหรือว่างงาน		
	นักเรียน นักศึกษา	27	6 75
	รวม	400	100 00
รายได้	ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	11	2 75
	5,000 – 10,000 บาท/เดือน	101	25 25
	10,001 – 15,000 บาท/เดือน	195	48 75
	สูงกว่า 15,000 บาท/เดือน	93	23 25
	รวม	400	100 00
วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว	เที่ยวทะเลและหมู่เกาะ	99	24 75
	ดำน้ำชมปะการัง	139	34 75
	เที่ยวน้ำตก	83	20 75
	เที่ยววัดและพิพิธภัณฑ	54	13 50
	เที่ยวสวนสัตว์ การแสดงและงานประเพณี	25	6 25
	รวม	400	100 00
วิธีการที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว	รถยนต์ส่วนตัว	203	50 75
	รถโดยสารประจำทาง	92	23 00
	เครื่องบิน	105	26 25
	รวม	400	100 00

จากตาราง 1 แสดงว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มาท่องเที่ยวเกาะสมุยมีลักษณะทั่วไปดังนี้

1 เพศ เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 64 75 และเป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 35 25

2 อายุ จำนวนมากที่สุด มีอายุ 15 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 46 75 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 26 – 36 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 75 กลุ่มอายุอายุ 37 – 46 ปี คิดเป็นร้อยละ 11 25 กลุ่มอายุ 47 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6 50 และกลุ่มอายุ ต่ำกว่า 15 ปีมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4 75

3 ระดับการศึกษา นักท่องเที่ยวไทยจำนวนมากที่สุดมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 58 25 รองลงมาคือกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษา คิดเป็น

ร้อยละ 20.75 กลุ่มการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 20.25 และกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.75

4 อาชีพ นักท่องเที่ยวไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทหรือเอกชน คิดเป็นร้อยละ 48.25 รองลงมาคือผู้ที่ประกอบอาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 19.25 ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 15.75 แม่บ้าน ไม่ได้ทำงานหรือว่างงาน นักเรียน นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.75 อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 6.00 และอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 4.00

5 รายได้ นักท่องเที่ยวไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.75 รองลงมา คือกลุ่มที่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.25 กลุ่มที่รายได้สูงกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.25 และกลุ่มที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.75

6 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.75 เดินทางมาเกาะสมุยเพื่อดำน้ำชมปะการัง รองลงมาคือเดินทางมาเพื่อเที่ยวทะเลและหมู่เกาะ คิดเป็นร้อยละ 24.75 เพื่อมาเที่ยวน้ำตก คิดเป็นร้อยละ 20.75 มาเที่ยววัดและพิพิธภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 13.50 และเดินทางมาเพื่อเที่ยวสวนสัตว์ การแสดงและงานประเพณี คิดเป็นร้อยละ 6.25

7 วิธีการที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่า จำนวนมากเป็น นักท่องเที่ยวเดินทางมาโดย รถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 50.75 รองลงมา เดินทางโดยเครื่องบิน คิดเป็นร้อยละ 26.25 และคิดเป็นร้อยละ 23.00 ที่เดินทางมาด้วยรถโดยสารประจำทาง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังปรากฏผลตามตาราง 2

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย

องค์ประกอบปัจจัย	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว			
1 ความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะสมุย	3.44	0.951	ปานกลาง
2 จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะสมุย	3.53	0.785	ปานกลาง
3 ความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะสมุย	3.44	0.839	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบปัจจัย	$\bar{X}$	S D	ระดับความพึงพอใจ
4 การมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะสมุย	3 58	1 087	ปานกลาง
5 ความรู้ที่ได้รับจากสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะสมุย	3 32	0 503	ปานกลาง
6 ความประทับใจที่ได้รับจากการเดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะสมุย	3 93	0 717	มาก
7 สภาพแวดล้อมบนเกาะสมุย	3 81	0 873	มาก
8 ความเป็นธรรมชาติบนเกาะสมุย	3 57	0 698	ปานกลาง
9 เวลาเปิด - ปิดของสถานที่ท่องเที่ยว	3 59	0 724	ปานกลาง
รวม	3 58	0 797	ปานกลาง
ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว			
1 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเกาะสมุย	3 44	0 786	ปานกลาง
2 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย	3 12	0 821	ปานกลาง
3 ราคาอาหารและเครื่องดื่ม	3 64	0 916	ปานกลาง
4 ราคาของฝาก ของที่ระลึก และของชำร่วย	3 70	0 828	มาก
5 ค่าใช้จ่ายในเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ	3 61	0 924	ปานกลาง
รวม	3 50	0 855	ปานกลาง
ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์			
1 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาเกาะสมุย	3 91	0 852	มาก
2 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีบนเกาะสมุย	3 88	1 218	มาก
3 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางไปสถานที่ท่องเที่ยว	3 56	1 089	ปานกลาง
4 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับของฝากที่มีจำหน่ายบนเกาะสมุย	3 69	0 876	มาก
5 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่จำหน่ายของฝากบนเกาะสมุย	3 74	1 022	มาก
รวม	3 75	1 012	มาก
ด้านการบริการของผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ			
1 มารยาทของพนักงานร้านค้า	3 68	0 821	มาก
2 มารยาทของผู้ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว	3 72	1 135	มาก
3 การให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติสถานที่ท่องเที่ยวของผู้ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว	3 21	0 930	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบปัจจัย	$\bar{X}$	S D	ระดับความพึงพอใจ
4 การให้ความช่วยเหลือและความสนใจของเจ้าหน้าที่เมื่อขอรับความช่วยเหลือ	3.59	1.032	ปานกลาง
5 การต้อนรับประชาชนบนเกาะสมุย	3.46	1.085	ปานกลาง
6 การให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข	3.74	0.895	มาก
รวม	3.57	0.983	ปานกลาง
ด้านวิธีการเดินทาง			
1 มีวิธีการเดินทางมาเกาะสมุยได้หลายวิธี	3.27	0.500	ปานกลาง
2 ความสะดวกในการเดินทางมาเกาะสมุย	3.54	0.717	ปานกลาง
3 ความสะดวกในการเดินทางไปสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ	3.48	0.660	ปานกลาง
4 ความปลอดภัยในการเดินทางไปสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ	3.40	0.567	ปานกลาง
รวม	3.42	0.611	ปานกลาง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก			
1 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว	3.62	0.517	ปานกลาง
2 ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว	3.47	0.778	ปานกลาง
3 สภาพแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	3.64	0.961	ปานกลาง
4 สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปบนเกาะสมุย	3.99	0.647	มาก
5 สภาพของถนนภายในเกาะสมุย	3.75	0.984	มาก
6 สภาพการจราจรภายในเกาะสมุย	3.58	0.645	ปานกลาง
7 ความชัดเจนของป้ายบอกทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว	3.48	0.544	ปานกลาง
8 ความสะอาดของภาชนะบรรจุของฝาก	3.17	0.469	ปานกลาง
9 จำนวนร้านขายของฝาก	3.36	0.587	ปานกลาง
10 ความหลากหลายของของฝาก	3.34	0.513	ปานกลาง
11 คุณภาพของของฝาก ของที่ระลึก ของชำร่วย	3.03	0.816	ปานกลาง
12 จำนวนร้านอาหารมีเพียงพอ	3.29	0.882	ปานกลาง
13 คุณภาพของอาหารและเครื่องดื่ม	3.51	1.060	ปานกลาง
14 ความอร่อยของอาหารและเครื่องดื่ม	3.62	0.986	ปานกลาง
15 ความหลากหลายของอาหารและเครื่องดื่ม	3.66	0.820	ปานกลาง
16 จำนวนห้องสุขามีเพียงพอ	3.45	0.696	ปานกลาง
17 ความสะอาดของห้องน้ำ	3.70	0.770	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบปัจจัย	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
รวม	3 51	0 746	ปานกลาง
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวยุคไทย	3 55	0 370	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3 55$, $SD = 0 370$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3 75$, $SD = 1 012$) นอกนั้นทุกด้านนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปผล

1 นักท่องเที่ยวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3 55$, $SD = 0 370$)

2 นักท่องเที่ยวไทยที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยไม่แตกต่างกัน

3 นักท่องเที่ยวไทยที่มีอายุและรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวยุคไทย จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ โดยการวิเคราะห์หาค่าที่ (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ดังปรากฏผลตามตาราง 3-13

ตาราง 3 ผลการทดสอบความแตกต่าง ระหว่างคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวยุคไทย จำแนกตามเพศ

ตัวแปร	n	$\bar{X}$	SD	t	p
เพศ					
ชาย	259	3 55	0 37		
หญิง	141	3 57	0 36	-0 669	0 504

จากตาราง 3 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยไม่แตกต่างกันเลย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน

ตาราง 4 จำนวน คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่า 15 ปี	19	3.66	0.339
15 – 25 ปี	187	3.46	0.429
26 – 36 ปี	123	3.59	0.384
37 – 46 ปี	45	3.44	0.429
47 ปีขึ้นไป	26	3.47	0.400
รวม	400		

จากตาราง 4 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.66$, $SD = 0.339$) รองลงมานักท่องเที่ยวอายุ 26-36 ปี ($\bar{X} = 3.59$, $SD = 0.384$) และรองลงมาคือนักท่องเที่ยวอายุ 47 ปี ($\bar{X} = 3.47$, $SD = 0.400$) ผู้วิจัยจึงนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ดังปรากฏตามตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามอายุ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4	2.494	0.623	4.721*	0.001
ภายในกลุ่ม	395	52.166	0.132		
	399	54.660			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 แสดงว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ

ที่ 2 ที่ว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน ดังนั้นจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี แอล เอส ดี (LSD) ดังปรากฏผลตามตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยเป็นรายคู่ จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	อายุ				
		ต่ำกว่า 15 ปี	15 – 25 ปี	26 – 36 ปี	37 – 46 ปี	47 ปีขึ้นไป
		3 66	3 46	3 59	3 44	3 47
ต่ำกว่า 15 ปี	3 66	-	0 112	0 860	0 056	0 225
15 – 25 ปี	3 46	-	-	0 000*	0 396	0 934
26 – 36 ปี	3 59	-	-	-	0 000*	0 058
37 – 46 ปี	3 44	-	-	-	-	0 520
47 ปีขึ้นไป	3 47	-	-	-	-	-

จากตาราง 6 แสดงว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มีอายุ 15-25 ปี มีความพึงพอใจแตกต่างกับนักท่องเที่ยวไทยกลุ่มอายุ 26-36 ปี โดยที่กลุ่มอายุ 26-36 ปี มีความพึงพอใจมากกว่า และนักท่องเที่ยวไทยกลุ่มอายุ 26-36 ปี มีความพึงพอใจแตกต่างกับนักท่องเที่ยวไทยกลุ่มอายุ 37-46 ปี โดยที่กลุ่มอายุ 26-36 ปี มีความพึงพอใจมากกว่า นอกนั้นคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 7 จำนวน คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	SD
ประถมศึกษา	3	3 68	0 343
มัธยมศึกษา	83	3 53	0 321
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	81	3 53	0 376
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	233	3 57	0 385
รวม	400		

จากตาราง 7 แสดงว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยอยู่ในระดับมาก นักท่องเที่ยวที่ศึกษาระดับประถมศึกษา มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 3 68$,

SD = 0.343) รองลงมาคือนักท่องเที่ยวที่ศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ($\bar{X} = 3.57$, SD = 0.385) นักท่องเที่ยวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวดังปรากฏตามตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	0.240	0.080	0.581	0.628
ภายในกลุ่ม	396	54.420	0.137		
	399	54.660			

จากตาราง 8 แสดงว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน

ตาราง 9 จำนวน คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	SD
ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	77	3.43	0.371
พนักงานบริษัทหรือเอกชน	193	3.58	0.377
ค้าขายหรือธุรกิจ	63	3.64	0.370
เกษตรกรกรม	16	3.52	0.268
รับจ้างทั่วไป	24	3.60	0.351
แม่บ้าน ไม่ได้ทำงานหรือว่างงาน นักเรียนนักศึกษา	27	3.54	0.299
รวม	400		

จากตาราง 9 แสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยอยู่ในระดับมาก โดยนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 3.64$, $SD = 0.370$) รองลงมานักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, $SD = 0.351$) นักท่องเที่ยวไทยที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวดังปรากฏตามตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามอาชีพ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	5	2.195	0.439	2.297	0.096
ภายในกลุ่ม	394	52.465	0.133		
	399	54.660			

จากตาราง 10 แสดงว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน

ตาราง 11 จำนวน คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามรายได้

อายุ	n	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	11	3.43	0.686
5,000-10,000 บาท/เดือน	101	3.41	0.798
10,001-15,000 บาท/เดือน	195	3.48	0.682
สูงกว่า 15,000 บาท/เดือน	93	3.66	0.554
รวม	400		

จากตาราง 11 แสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยอยู่ในระดับมาก นักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงกว่า 15,000 บาท/เดือน มีความพึงพอใจสูงที่สุด

($\bar{X} = 3.66$, $SD = 0.554$) รองลงมาคือนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท/เดือน ($\bar{X} = 3.48$, $SD = 0.682$) นักท่องเที่ยวไทยที่มีรายได้ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกันผู้วิจัยจึงนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวดังปรากฏตามตาราง 12

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย จำแนกตามรายได้

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	1.089	0.363	2.683	0.046*
ภายในกลุ่ม	396	53.571	0.135		
	399	54.660			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

จากตาราง 12 แสดงว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน ดังนั้นจึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ แอล เอส ดี (LSD) ดังปรากฏผลตามตาราง 13

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยเป็นรายคู่ จำแนกตามรายได้

รายได้	รายได้				
		ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,000-10,000 บาท	10,001-15,000 บาท	สูงกว่า 15,000 บาท
	$\bar{X}$	3.43	3.41	3.48	3.66
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.43	-	0.677	0.884	0.441
5,000-10,000 บาท	3.41	-	-	0.148	0.009*
10,001-15,000 บาท	3.48	-	-	-	0.111
สูงกว่า 15,000 บาท	3.66	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

จากตาราง 13 แสดงว่า นักท่องเที่ยวไทยที่รายได้ 5,000 – 10,000 บาท มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกับนักท่องเที่ยวไทยที่มีรายได้ สูงกว่า 15,000 บาท โดยที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ สูงกว่า 15,000 บาท มีความพึงพอใจมาก นอกนั้นคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5 ^{๕๖}

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการดำเนินวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย และนำผลที่ได้เสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายพัฒนา ปรับปรุงในการวางแผนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะสมุย และเป็นแนวทางสำหรับแหล่งท่องเที่ยวแหล่งอื่น ในการพัฒนาการท่องเที่ยว และพัฒนาศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยวให้สามารถรองรับการขยายตัวที่เพิ่มขึ้นในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการตลอดจนสนองความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวรวมทั้งรักษาทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอดไป

สมมติฐานในการวิจัย

- 1 นักท่องเที่ยวไทยที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน
- 2 นักท่องเที่ยวไทยที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน
- 3 นักท่องเที่ยวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน
- 4 นักท่องเที่ยวไทยที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน

5 นักท่องเที่ยวไทยที่มีรายได้ต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาเที่ยวเกาะสมุย มีจำนวน 875,432 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2546 1 - 2)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวเกาะสมุย ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ใช้วิธีการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 384 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน และทำการเลือกสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย วิธีการที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) กำหนดความรู้สึกความพึงพอใจเป็น 5 ระดับดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1 ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสาขาเกาะสมุย และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปแจก และรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2 นำข้อมูลตอนที่ 1 คือ สภาพข้อมูลส่วนตัว โดยทั่วไปของตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว และวิธีการที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

3 นำข้อมูลตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและรายข้อ ซึ่งพิจารณาประเมินตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	4	คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	3	คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	2	คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	1	คะแนน

การแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 8-11)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
3.67 – 5.00	มาก
2.34 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	น้อย

4 เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ และทดสอบค่า เอฟ (F-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป คือ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ถ้าพบว่าข้อมูลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายข้ออีกครั้งหนึ่ง โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Deferent's Method)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

1 การศึกษาลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางไปท่องเที่ยวเกาะ สมุย จำนวน 400 คน เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 64.75 และเป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 35.25 มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.75 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 26 - 36 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.75 และกลุ่มอายุอายุ 37 -46 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.25 และ กลุ่มอายุ 47 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตามลำดับ โดยนักท่องเที่ยวในกลุ่มอายุ ต่ำกว่า 15 ปีมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.75 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 58.25 รองลงมาคือกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20.75 และ กลุ่มที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20.25 และน้อยที่สุด คือกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.75 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 48.25 รองลงมาคือผู้ที่ประกอบอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 19.25 และประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 15.75 และน้อยที่สุด คือ ประกอบอาชีพ แม่บ้าน ไม่ได้ทำงานหรือว่างงาน นักเรียน นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.75 มีรายได้ส่วนตัว 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.75 รองลงมา คือกลุ่มที่มีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.25 และกลุ่มที่รายได้สูงกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.25 และกลุ่มน้อยที่สุด คือกลุ่มที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.75

2 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย พบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ 34.75 เดินทางมาเกาะสมุยเพื่อดำน้ำชมปะการัง รองลงมาคือเดินทางมาเพื่อ เที่ยวทะเลและหมู่เกาะ คิดเป็นร้อยละ 24.75 และเพื่อมาเที่ยวหน้าดก คิดเป็นร้อยละ 20.75 มาเที่ยววัดและพิพิธภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 13.50 และน้อยที่สุด คือ เดินทางมาเพื่อเที่ยวสวนสัตว์ การแสดงและงานประเพณี คิดเป็นร้อยละ 6.25

3 วิธีการที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่แล้ว นักท่องเที่ยวเดินทางมาโดย รถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 50.75 รองลงมาคือ เดินทางโดยเครื่องบิน คิดเป็นร้อยละ 26.25 และคิดเป็นร้อยละ 23.00 ที่เดินทางมาด้วยรถโดยสารประจำทาง

4 การวิเคราะห์ข้อมูล ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย พบดังนี้

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย โดยรวมทุกด้าน คือ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการของผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ด้านวิธีการเดินทาง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.55$, $SD = 0.370$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบดังนี้

4.1 ความพึงพอใจที่มีต่อด้านสถานที่ท่องเที่ยว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.58$, $SD = 0.797$)

4.2 ความพึงพอใจที่มีต่อด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$, $SD = 0.855$)

4.3 ความพึงพอใจที่มีต่อด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 1.012$)

4.4 ความพึงพอใจที่มีต่อด้านการบริการของผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.983$)

4.5 ความพึงพอใจที่มีต่อด้านวิธีการเดินทาง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, $SD = 0.611$)

4.6 ความพึงพอใจที่มีต่อด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$, $SD = 0.746$)

การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานของตัวแปรต่าง ๆ พบได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นักท่องเที่ยวไทยที่มีอายุ 26 – 36 ปี ($\bar{X} = 3.59$) มีความพึงพอใจมากกว่า นักท่องเที่ยวในกลุ่มอายุ 15 – 25 ปี ($\bar{X} = 3.46$) และ นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 37 – 46 ปี ($\bar{X} = 3.44$) มีความพึงพอใจน้อยกว่า กลุ่มอายุ 26 – 36 ปี ($\bar{X} = 3.59$)

3. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้สูงกว่า 15,000 บาท ($\bar{X} = 3.66$) มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวมากกว่า นักท่องเที่ยวในกลุ่มที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ($\bar{X} = 3.41$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกาะสมุยนั้น ได้ถูกเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปมากมีการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยมุ่งหวังธุรกิจ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงทำให้มีการมุ่งเน้นด้านการบริการนักท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกสบาย บันเทิงเรีงรมย์ ทำให้สภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติจริงๆ ของเกาะสมุยนั้นหลงเหลืออยู่น้อย เต็มที่

อนึ่ง จากลักษณะของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเกาะสมุย ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท/เดือน ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทหรือเอกชน มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ลักษณะของการมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะเป็นการมาท่องเที่ยวทะเล หมู่เกาะ ดำน้ำดูปะการัง มักจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ ไม่มีสิ่งก่อสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้น อย่างเช่น สวนสัตว์ การแสดงต่างๆ

ทั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของสลักฤทัย เตียวตระกูล (2539 113) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพหาดพัทยา โดยเฉพาะด้านสาธารณูปโภค และสถานที่ชายหาด ระบบผังเมือง การดูแลรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบสวยงาม อยู่ในระดับปานกลาง

2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สภาพธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นสภาพวัฒนธรรมใหม่ เพื่อการบริการธุรกิจ ชายทะเล หาดทราย เกาะแก่งถูกทำลาย มีสิ่งก่อสร้างใหม่ๆ ที่ไม่เป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น การดูแลรักษาของเจ้าหน้าที่รัฐไม่สมบูรณ์เพียงพอต่อการรักษาความสะอาด จะมีความสวยงามอยู่บ้าง คือ พื้นน้ำและเกาะแก่งกลางทะเล คุณค่าของประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมประเพณียังคงมีอยู่ที่จะเชิดชูให้มองเห็นสภาพน่าชื่นชมอยู่บ้าง อีกทั้งความเป็นเอกลักษณ์ของเกาะแก่ง ก้อนหินสวยงามของเกาะสมุยยังคงมีอยู่ ทั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ นัทรชัย ลิ้มพรจิตวิไล (2548 64) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวชายหาดบางแสน พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ระดับปานกลางในด้านสถานที่ชายหาดบางแสนและสอดคล้องกับการวิจัยของ เสริมสกุล เสรีจกิจ (2547 62-64) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตพบว่ามีค่าความพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง คือ ด้านสภาพสถานที่และสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดของเกาะภูเก็ต

2.2 ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกาะสมุยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางภาคใต้ที่รัฐบาลมีนโยบายในการฟื้นฟูและพัฒนา เพื่อต้อนรับชาวต่างประเทศเป็นสำคัญ จึงทำให้การบริโภคอุปโภคบนพื้นที่บองเกาะสมุยค่อนข้างมีราคาสูงขึ้น นักท่องเที่ยวชาวไทยมีเงินไม่มากเหมือนกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจึงอาจทำให้มองเห็นว่า ค่าใช้จ่ายไม่อยู่ในระดับต่ำและไม่สูงมากนักเพราะนักท่องเที่ยวไทยส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง บุคคลในกลุ่มนี้มีกำลังซื้อ กำลังจัดการ เพื่อการท่องเที่ยวของตนเองอย่างไม่ลำบาก จึงมองเห็นว่าเป็นความพึงพอใจในระดับ

ปานกลาง หนึ่งในการซื้อของที่ระลึกส่วนมากเป็นวัสดุพื้นบ้าน และซากสัตว์ทะเลซึ่งราคาที่เขาซื้อได้ไม่แพงนักและการบริการเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวภายในเกาะได้รับการควบคุมโดยรัฐ สำหรับคนไทยไม่ให้เกิดราคาที่ไม่เหมาะสม ซึ่งแตกต่างกับราคาของชาวต่างประเทศ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร สามารถ (2545 136-139) ที่ได้วิจัยเรื่องความพึงพอใจและพฤติกรรม ของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดกระบี่ พบว่านักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมไปพักผ่อนและศึกษาธรรมชาติ โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนเรื่องสถานที่ สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นและค่าบริการอยู่ในระดับปานกลาง

23 ด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาครัฐและเอกชนต่างก็รณรงค์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยวิธีการต่างๆ เช่นที่ท่าอากาศยานและถนนหนทางในกรุงเทพฯ มีป้ายโฆษณาเชิญชวนให้ไปท่องเที่ยว ณ เกาะสมุย ทุกเส้นทางนอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นจำนวนมาก อีกทั้งการจัดบริการดูแลต้อนรับของคนพื้นที่ชาวเกาะสมุย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่ให้ความเป็นกันเองต่อนักท่องเที่ยวเป็นที่ประทับใจ นอกจากนี้พื้นที่ต่างๆ ของเกาะสมุยมีการให้ข้อมูลความดี ความงาม ความเป็นธรรมชาติ ความประทับใจไปทั่วทุกหนแห่งโดยทำเป็นป้ายประกาศ ทั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของเสริมสกุล เสรีกิจ (2547 65-66) ที่ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดภูเก็ต พบว่านักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวภูเก็ตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

24 ด้านการบริการนักท่องเที่ยวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพการเป็นอยู่ของชนชาวเมืองเกาะสมุยเป็นชาวบ้าน การจัดการเพื่อการบริหารโดยทั่วไปยังยึดติดอยู่กับวัฒนธรรมเดิมๆ จึงทำให้ดูเหมือนว่าความมีเสน่ห์ในการบริการ ไมงามไม่เป็นระบบตามทฤษฎีของการบริการ หนึ่ง อาจเกิดจากสาเหตุของการใช้ภาษาท้องถิ่นของชาวเกาะสมุยที่ปรับเปลี่ยนตัวเองมาเป็นนักธุรกิจการท่องเที่ยวแต่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนเหมือนชาวกรุงได้ชัดเจนความแข็งกระด้างในการพูด การติดต่อสื่อสาร สำหรับคนพื้นบ้านเกาะสมุยนั้นค่อนข้างแข็งกระด้าง แต่เนื่องจากมีจิตใจและความตั้งใจอันดีงามจึงทำให้ความรู้สึกการรับรู้ของนักท่องเที่ยวในเชิงลบอ่อนลงไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา สมมาตย์ (2941 104) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทางเลือกท่องเที่ยวชายทะเลจังหวัดเพชรบุรี พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ระดับปานกลางในด้านการบริการของผู้ให้บริการการท่องเที่ยวท้องถิ่น

25 ด้านวิธีการเดินทางนักท่องเที่ยวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารัฐบาลและภาคเอกชนต่างก็รณรงค์ทุ่มเทให้เกาะสมุยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางภาคใต้อยู่ในอันดับสูง รัฐบาลจึงทุ่มเทในการพัฒนาการคมนาคม จัดบริการเดินทางโดยเครื่องบินหลายหลายบริษัทและมีเที่ยวบินจำนวนมาก นอกจากนั้นการเดินทางจากตัวเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปยังเกาะสมุยต้องเดินทางทางทะเลโดยอาศัยเรือลำใหญ่ ปัจจุบันมี

ภาคเอกชนจัดเรือขนส่งลำใหญ่สามารถขนส่งทั้งคนและพาหนะรถยนต์ ทั้งลำไม่น้อยกว่า 100 คันและมีมาตรการในการจัดการจราจรทางน้ำอย่างเข้มงวด แต่การคมนาคมบนเกาะ ระบบสาธารณูปโภค ประกอบถนนหนทางไม่สมบูรณ์เพียงพอจึงทำให้มีความรู้สึกพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ สอดคล้องกับการวิจัยของ สลักฤทัย เดียวตระกูล (2539 110) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระบบการคมนาคมขนส่ง ทั้งในเมืองและนอกเมืองเป็นปัจจัยมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับ เสริมสกุล เสรีจกิจ (2547 65-66) ที่ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดภูเก็ต พบว่านักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวภูเก็ตมีความพึงพอใจต่อระบบการคมนาคมและขนส่งในการเดินทางภายในเกาะภูเก็ตและนอกเกาะภูเก็ตอยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการดูแลเอาใจใส่และพัฒนาทางด้านสาธารณูปโภค ด้านร้านค้า อาหารการกินบางโอกาสมีมากบางโอกาสมีน้อยขึ้นอยู่กับฤดูกาลและกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีการควบคุมเกี่ยวกับการค้าของที่ระลึกไม่เข้มงวดเพียงพอระบบการดูแลความปลอดภัยไม่เข้มแข็งมากนักมีการจัดการท่องเที่ยวออกกระบวนจำนวนมาก อาคารที่พักมีหลายระดับทั้งโรงแรมที่หรูหราสวยงามราคาสูงและระดับต่ำระดับปานกลางอยู่คละกันไปจึงอาจมีผลทำให้การจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อกิจกรรมการเล่นชายหาดและอื่นๆ มีหลายระดับ ทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของ ฉัตรชัย ลิ้มพรจิตวิไล (2548 60) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรีของนักท่องเที่ยวไทย พบว่าการจัดบริการเครื่องอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

(3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มี เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย ไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คุณสมบัติและคุณลักษณะของ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ไม่มีอิทธิพล ต่อความรู้สึกในเรื่องความพึงพอใจได้ ทั้งนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวทุกคนต่างก็มีวุฒิภาวะ มีโอกาส มีประสบการณ์ มีการคุ้มครองเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งสามารถใช้สิทธิในการแสวงหาความสุขได้ทัดเทียมกัน ไม่ว่าจะ เป็นเพศหญิง เพศชายหรือมีการศึกษา และไม่มีการศึกษา ก็ตามที่ ทุกคนต่างก็มุ่งหวังแสวงหาความสุขสดชื่นจากธรรมชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง อันเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ขาดไม่ได้ทั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ อรุณศรี นาคะวิสุทธิ (2543 84-85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอ่าวพระนาง จังหวัดกระบี่ พบว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวในด้านสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ด้านอนุรักษ์

ด้านบริการไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับการวิจัยของสันติ สุขเย็น (2546 80-82) ที่ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดวนกร อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการไม่แตกต่างกัน

สำหรับนักท่องเที่ยวไทยที่มี อายุ กับรายได้ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า อายุและรายได้ของบุคคลย่อมมีผลต่อการบริหารจัดการตนเอง โดยเฉพาะอายุ จะเป็นปัจจัยในการบ่งบอกถึงวุฒิภาวะการตัดสินใจในการเลือกซื้อเลือกบริการ จะเห็นได้จากการวิจัยนี้ กลุ่มอายุ 26-36 ปี มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในทุกด้านเพราะบุคคลเหล่านี้มีประสบการณ์ มุ่งหวังตั้งใจที่จะมาพักผ่อนชายทะเล ตั้งแต่เริ่มต้นการวางแผนการเดินทางและประกอบกับเป็นวัยที่มีงานทำอยู่ในระดับ ผู้จัดการ ผู้บริหาร ที่มีเงินเดือนรายได้สูง และพบว่ารายได้ตั้งแต่ 5,000-10,000 บาท เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่พึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทุกๆ ด้าน และอายุกับรายได้ อาจมีผลในความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตให้เป็นสุข กล่าวคือ คนที่มีอายุมากย่อมมีประสบการณ์มากมีวิจารณ์ญาณ กล่าวตัดสินใจที่จะใช้บริการ เลือกอุปโภคบริโภค การท่องเที่ยวเกาะสมุย ได้ดีกว่าบุคคลที่มีประสบการณ์และอายุน้อย เพราะคนไทยวัยนี้สามารถหาเงินทุนมาใช้จ่ายใช้สอยได้ง่าย (สมบัติ กาญจนกิจ 8) และสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ ปานทอง (2546 77-79) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดชะอำ พบว่า อาชีพ รายได้ อายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผลการวิจัยในเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย พบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางในด้านสถานที่ท่องเที่ยว ในด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ในด้านการบริการของผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ในด้านวิธีการเดินทาง ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แสดงถึงการพัฒนา ดูแลเอาใจใส่ของบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อตอบสนองการท่องเที่ยวยังไม่สมบูรณ์ เช่นระบบการสาธารณสุขบริเวณชายหาด ระบบการจัดการเพื่อความปลอดภัย ระบบบริการอาหารการกิน ไม่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นที่น่าสนใจ ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องการบริหารจัดการทั้งสิ้นจึงควรที่จะปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบโดยนำข้อมูลความรู้ ไปใช้ในการดำเนินการ

สวนด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์ พบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงถึงระบบการจัดการในด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีระบบจึงเห็นควรพัฒนาให้มีศักยภาพสู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะเกาะสมุยเป็นสื่อในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น ภาครัฐโดยเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคเอกชนที่จัดการท่องเที่ยวและฝ่ายปกครองของพื้นที่ควรวางแผนและพัฒนาระบบการบริหารจัดการโฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังและยั่งยืน

1 2 ควรนำผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปให้ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยว ภาครัฐและเอกชนได้รับทราบและพิจารณาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1 ควรศึกษาถึงตัวแปรอิทธิพล ปัจจัยที่มีต่อความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยว เกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย

2 ควรศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของตัวแปรระหว่างกลุ่มและเปรียบเทียบระหว่างสถานที่อื่นๆ ที่มีสภาพจัดการหรือธรรมชาติที่คล้ายคลึงกัน

4 ควรศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย โดยเพิ่มตัวแปรด้านอื่นๆ ให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) แผนการท่องเที่ยวปี 2545 กรุงเทพฯ การท่องเที่ยว
_____ (2545) การสำรวจจำนวนนักท่องเที่ยว ปี 2544 กรุงเทพฯ การท่องเที่ยว
_____ แห่งประเทศไทย
_____ กองสถิติและวิจัย (2543) สรุปการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ กรุงเทพฯ
การท่องเที่ยว
- กัลยา สมมาตย์ (2541) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวชายทะเลใน
จังหวัดเพชรบุรี วิทยานิพนธ์ บธ ม (การจัดการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ✓ จันทรเพ็ญ ตูเทศานันท์ (2542) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการดำเนินงานของสถาบัน
ธนาคารในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ สด ม (การบริหารและนโยบายสวัสดิการ
สังคม) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถ่ายเอกสาร
- ✓ จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2543) จิตวิทยาการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรุงเทพฯ
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ✓ ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์ (2542) การวางแผนและพัฒนาศาสนสถานการท่องเที่ยว กรุงเทพฯ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ฉัตรชัย ลิ้มพรจิตรวิไล (2548) ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวชายหาดบางแสน
จังหวัดชลบุรี วิทยานิพนธ์ วท ม (การจัดการนันทนาการ) กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ✓ ชิตจันทร์ หังสสุต (2532) หลักและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรุงเทพฯ
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ชูลีพร ไกรเวียง (2531) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่า
ไม้ของนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ วิทยานิพนธ์ วท ม
(วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ถ่ายเอกสาร
- ฐปณี สุวรรณฉัตรชัย (2542) การแสวงหาข่าวสาร การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของนัก
ท่องเที่ยวที่มีต่อข่าวสารของศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
วิทยานิพนธ์ นศ ม (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร
- ดุษฎี ชุมสาย, มล (2527) ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช

- นิคม จารุมณี (2535) การท่องเที่ยวอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรุงเทพฯ แพร์พิทยา
- นิคม ประเมโท (2543) พฤติกรรมและปัจจัยที่จูงใจนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในจังหวัด
อุดรธานี สารนิพนธ์ บธ ม (บริหารธุรกิจ) มหาสารคาม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถ่ายเอกสาร
- ประกาศิต ทองเจือเพชร (2544) ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวใน
ประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกา วิทยานิพนธ์ ศศ ม (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร
- บรรจบพร สุนรัตนกุล (2544) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี ปริญาานิพนธ์ กศ ม (การตลาด)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- พัชรา ลากลือชัย (2546) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยว
ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และตลาดน้ำท่าคา จังหวัดสมุทรสงคราม
ปริญาานิพนธ์ บท ม (การจัดการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ไพฑูรย์ ปานทอง (2545) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกาย
ภาพบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี สารนิพนธ์ กศ ม (ธุรกิจศึกษา)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ลำพอง ศรีทับทิม (2535) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทาง
กายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี วิทยานิพนธ์
วท ม (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร
- วัฒนา เพ็ชรวงศ์ (2542) พฤติกรรมและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการใช้บริการ
วิทยานิพนธ์ บธ ม (การตลาด) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต ถ่ายเอกสาร
- วิภา วัฒนพงษ์ชาติ (2542) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดิน
ทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี รายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร
- ศศิธร สามารถ (2545) ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดกระบี่
สารนิพนธ์ บธ ม (การตลาด) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2541) การบริหารการตลาดยุคใหม่ กรุงเทพฯ บริษัทธีระฟิล์ม
และไซเท็กซ์ จำกัด

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2544) รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) กรุงเทพฯ สถาบันการวิจัย
ถ่ายเอกสาร

✓ สมจิตร กาหาวงศ์ (2541) ความพึงพอใจของประชาชนที่มาท่องเที่ยวในสวนสาธารณะในจังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ วท.ม (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ่ายเอกสาร

✓ สมบัติ กาญจนกิจ (2544) นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2540) คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการพลเรือน วิทยานิพนธ์ ค.ม (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถ่ายเอกสาร

✓ สลักฤทัย เดียวตระกูล (2539) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว วิทยานิพนธ์ วท.ม (นโยบายและการวางแผนวิทยาศาสตร์) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัยเกริก ถ่ายเอกสาร

✓ สันติ สุขเย็น (2546) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดวนกร อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิทยานิพนธ์ สศ.ม (สิ่งแวดล้อม) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
ถ่ายเอกสาร

สิรินาถ นุชชัยเหล็ก (2541) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดภูเก็ต วิทยานิพนธ์ บธ.ม (บริหารธุรกิจ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร

✓ สุพัตรา พรประสิทธิ์ (2541) การรับรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ บธ.ม (บริหารธุรกิจ) เชียงใหม่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ถ่ายเอกสาร

✓ เสริมสกุล เสรีจกิจ (2547) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดภูเก็ต ปริญญาณิพนธ์ วท.ม (การจัดการนันทนาการ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร

✓ อรุณศรี นาคะวิสุทธิ์ (2543) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษาอ่าวพระนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ วิทยานิพนธ์ สศ.ม (สิ่งแวดล้อม) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ถ่ายเอกสาร

Botha, B P (1981, October) "Park and Recreation Administration for Municipalities of South Africa A Study of a Group Municipal Authorities", *Dissertation Abstracts*

International 42 783 – 784A

Ceballos Laseurain, H (1998) Proprietors "Opinion on Ecotourism A Case Study of The Roxz Bay, Sydney Australia," *Journal of Ecotourism Research* 60 (4) 248-A

✓ Cowan, W E (1989) *Assessing Employer – Employee Satisfaction with Training at Canadian Valley Area* Canada Oklahoma University

✓ Éaline, Ruth (1984, April) Satisfaction of Tourist in Private Park and Recreation in New York *Dissertation Abstracts International* 44(10) 1120-1128A

Hendee, J C and Others (1984) *Wilderness Users in the Pacific Northwest Their Characteristics, Values and Management Preferences* Washington, D C USDA Forest Service Research Paper PNW – 61

Krejcie, Robert V and Darly W Morgan (1970, Autumn) "Determining Sample Size for Research Activities" *Educational and Psychological Measurement* 30(3) 607 – 610

Vroom, W H (1964) *Work and motivation* New York John Wiley & Sons

Wolman, Lo (1973) *Motivation Strategies* New York McGraw Hill

✓ Young, R A and M L Flowers (1978) *Users of and Patterns Satisfaction and Recommendations* Forest research report University of Illinois

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เข้าถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยกรอกแบบสอบถาม ดังนี้

แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย

การตอบแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบจากการตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1 เพศ

- ชาย หญิง

2 อายุ

- ต่ำกว่า 15 ปี 15 – 25 ปี
 26 – 36 ปี 37 – 46 ปี
 47 ปีขึ้นไป

3 ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4 อาชีพ

- ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทหรือเอกชน
 ค้าขายหรือธุรกิจ เกษตรกรรม
 รับจ้างทั่วไป แม่บ้าน ไม่ได้ทำงานหรือว่างงาน
นักเรียน นักศึกษา

5 รายได้ต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน 5,000 – 10,000 บาท/เดือน
 10,001 – 15,000 บาท/เดือน สูงกว่า 15,000 บาท/เดือน

6 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย

- เที่ยวทะเลและหมู่เกาะ
- ดำน้ำชมปะการัง
- เที่ยวไร่ดก
- เที่ยววัดและพิพิธภัณฑ์
- เที่ยวสวนสัตว์ การแสดงและงานประเพณี
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

7 วิธีการที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว

- รถยนต์ส่วนตัว
- รถโดยสารประจำทาง
- เครื่องบิน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสมุย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความจริงที่สุด (เพียงข้อเดียว)

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความพึงพอใจที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยว					
1 ความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะสมุย					
2 จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะสมุย					
3 ความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะสมุย					
4 การมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะสมุย					
5 ความรู้ที่ได้รับจากสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะสมุย					
6 ความประทับใจที่ได้รับจากการเดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะสมุย					
7 สภาพแวดล้อมบนเกาะสมุย					
8 ความเป็นธรรมชาติของเกาะสมุย					
9 เวลาเปิด-ปิดของสถานที่ท่องเที่ยว					
ความพึงพอใจที่มีต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว					
1 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเกาะสมุย					
2 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย					
3 ราคาอาหารและเครื่องดื่ม					
4 ราคาของของฝาก ของที่ระลึก ของชำร่วย					
5 ค่าใช้จ่ายในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ					
ความพึงพอใจที่มีต่อการโฆษณาและประชาสัมพันธ์					
1 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมายังเกาะสมุย					
2 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีบนเกาะสมุย					

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ					
4 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับของฝากที่มีจำหน่ายบนเกาะสมุย					
5 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่จำหน่ายของฝากบนเกาะสมุย					
ความพึงพอใจที่มีต่อการบริการของผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ					
1 มารยาทของพนักงานร้านค้า					
2 มารยาทของผู้ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ					
3 การให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติสถานที่ท่องเที่ยวของผู้ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ					
4 การให้ความช่วยเหลือและความสนใจของเจ้าหน้าที่เมื่อขอรับความช่วยเหลือ					
5 การต้อนรับของประชาชนบนเกาะสมุย					
6 การให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข					
ความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการเดินทาง					
1 มีวิธีการเดินทางมาเกาะสมุยได้หลายวิธี					
2 ความสะดวกในการเดินทางมาเกาะสมุย					
3 ความสะดวกในการเดินทางไปสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ					
4 ความปลอดภัยในการเดินทางไปสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ					
ความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ					
1 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว					
2 ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว					
3 สภาพแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
4 สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปบนเกาะสมุย					

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5 สภาพของถนนภายในเกาะสมุย					
6 สภาพจราจรภายในเกาะสมุย					
7 ความชัดเจนของป้ายบอกทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว					
8 ความสะอาดของภาชนะบรรจุของฝาก					
9 จำนวนร้านขายของฝาก					
10 ความหลากหลายของของฝาก					
11 คุณภาพของของฝาก ของที่ระลึก ของชำร่วย					
12 จำนวนร้านอาหารมีเพียงพอ					
13 คุณภาพของอาหารและเครื่องดื่ม					
14 ความอร่อยของอาหารและเครื่องดื่ม					
15 ความหลากหลายของอาหารและเครื่องดื่ม					
16 จำนวนห้องสุขามีเพียงพอ					
17 ความสะอาดของห้องสุขา					

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

- 1 ชื่อ นายชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2 ชื่อ นางสุภาวรัตน์ วรทอง
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 3 ชื่อ นางกนกวดี ฟิ่งโพธิ์ทอง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 4 ชื่อ นายพนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 5 ชื่อ นายอโนทัย อนันตชัยมนตรี
ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ บริษัท นันทนาการทัวร์ จำกัด
สถานที่ทำงาน บริษัท นันทนาการทัวร์ จำกัด เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายประสิทธิ์ อังพิสิฐ
วัน เดือน ปีเกิด	วันเสาร์ที่ 27 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2512
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 438 หมู่บ้านเพอร์เฟคเพลส ถนนรามคำแหง แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	2524 ประถมศึกษา โรงเรียนวัดนาควารี จังหวัดนครศรีธรรมราช 2531 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม กรุงเทพฯ 2536 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาสันตนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2548 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาการจัดการสันตนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ